P

Cena numeru 15 groszy

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ILUSTROWANA

Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

ROK XVI | ŁÓDŹ, PIĄTEK, 18 LUTEGO 1938 R. | CENA NUMERU 15 GROSZY. | № 48

Austria we władzy hitlerowców

Austriacki minister spraw wewnętrznych Seyss-Inquart u Hitlera i Goeringa. — Otrzymał on instrukcje w sprawie hitleryzacji Austrii

BERLIN, 17 lutego.

(PAT). Niezapowiedziany przyjazd ministra Seyss-Inquarta do Berlina wywołał w tutejszych kołach politycznych zarówno niemieckich jak i zagranicznych olbrzymią sensację. Wiadomość ta trzymana była w ścisłej tajemnicy do tego stopnia, iż niektórzy urzędnicy na Wilhelmstrasse po przyjeździe ministra austriackiego nie byli jeszcze o fakcie tym poinformowani. Przyjazd ministra Seyss-Inqaurta nastąpił bez żadnej ostentacji. Na dworcu powitał go radca ministerialny, przywódca grupy S. S. dr. Keppler, który zawiózł gościa austriackiego przede wszystkim do przywódcy S. S. i szefa policji niemieckiej Himmlera. Spotkanie to rozpoczęło serię rozmów, które przeprowadził Seyss-Inquart w Berlinie. O godz. 11

MINISTER AUSTRIACKI UDAŁ SIĘ DO KANCLERZA RZESZY A NASTĘPNIE SPOTKAŁ SIĘ Z PREMIEREM GOERINGIEM ORAZ MINISTREM RIBBENTROPEM.

Jak słychać, minister austriacki jeszcze dzisiaj udać się ma w drogę powrotną do Wiednia. Rozmowy odbyte przez Seyss-Inquarta w Berlinie dowodzą, jak ważny i wszechstronny charakter posiada nieurzędowa skądinąd wizyta. Prasa niemiecka oceniła w pełni jej znaczenie i chociaż powstrzymuje się od wszelkich komentarzy, to jednak sposób opublikowania wiadomości na ten temat na naczelnych miejscach pod olbrzymimi tytułami dowodzi, iż ocenia ona w zupełności doniosłość tego faktu. Równocześnie podają dzienniki na widocznych miejscach przemówienia wygłoszone przez Seyss-Inquarta przy obejmowaniu służby w Wiedniu. Przemówieniu temu nadaje prasa tutejsza charakter wynurzenia programowego, podając takie tytuły, jak

„SŁUŻBA W TRADYCJI NIEMIECKIEJ"

(Lokal Anzeiger), „Radosna Austria" (Angriff) itp. Szczególną uwagę poświęca się tu zdaniu Seyss-Inquarta, iż dopiero teraz Austria ma możliwość „nawrotu do jedności organizacyjnej administracji wewnętrznej". Podkreślają tu również, że mówiąc o austriackiej służbie bezpieczeństwa Seyss-Inquart oświadczył, że „egzekutywa niemiecka nigdy nie zawiodła i nie zawiedzie". Minister oczekuje, iż spełni ona swą służbę „w tradycji narodu niemieckiego i ojczyzny austriackiej". Niemniejsze wrażenie wywarł tu końcowy ustęp mowy, w którym minister zastrzegł się, iż „wypraszа sobie by obecnie ktokolwiek w Austrii rościł sobie prawo do większej niż on dbałości i troskliwości o ochronę interesów narodowych".

Berlin, 17 lutego.

(Pat) Dziś wieczorem odbyło się uroczyste przyjęcie u kanclerza Rzeszy dla ministra austriackiego Seyss Inquarta. Jak słychać, minister Seyss Inquart opuścić ma Berlin w drodze powrotnej do Wiednia, w dniu jutrzejszym.

WIEDEŃ, 17 lutego.

(PAT). Według doniesień dzienników parlament austriacki zwołany został na czwartek, 24 lutego. Na posiedzeniu parlamentu kanclerz Schuschnigg ma złożyć oświadczenie w sprawie rezultatów swej wizyty w Berchtesgaden.

„Nie będę się wahał wkroczyć do Austrii"

Dramatyczua rozmowa Schuschnigga z Hitlerem

„Daily Telegraph" podaje następujący dramatyczny przebieg spotkania Schuschnigga z Hitlerem:

U BOKU HITLERA SIEDZIAŁO 3 GENERAŁÓW, tych, którzy dowodzą korpusami nad granicą Austrii. Wskazując na nich spytał Hitler Schuschnigga: „Z CZYJEJ STRONY SPODZIEWA SIĘ PAN POMOCY PRZECIWKO MNIE? Mógłby Pan liczyć tylko na Rzym, ale Rzym palcem w bucie nie kiwnie"

I uderzając pięścią w stół dodał z niedwuznaczną pogróżką w głosie:

„Jeżeli nie wahałem się wkroczyć do Nadrenii, ryzykując tym przyszłość Niemiec, CZY BĘDĘ SIĘ WAHAŁ WKROCZYĆ DO AUSTRJI? Daję Panu dwa dni czasu do namysłu — Do wtorku do godziny 6-tej wieczorem".

Takie postawienie sprawy sterroryzowało Schuschnigga, a następnie cały rząd austriacki, który postanowił spełnić warunki Hitlera.

Pismo to podaje dalej, że na granicy austriackiej skoncentrowane były dywizje lipskie oraz t. zw. legion austriacki.

CZECHOSŁOWACJA ZAGROŻONA

Austria objektem tranzakcji pomiędzy Niemcami i Włochami

Czy nastąpią posunięcia odwetowe Anglii i Francji

PRAGA, 17 lutego.

Wydarzenia na terenie Austrii wywarły w Pradze ogromne wrażenie. Panowała tu bowiem absolutna pewność, że Austria będzie chroniona przez Italię, która nie dopuści za żadną cenę do t. zw. „Anschlussu", w obawie przed wzrostem wpływów i siły Niemiec. Liczył na to również rząd austriacki, to też nagłe

„DESINTERESSEMENT" ITALII

w stosunku do poczynań Niemiec, mających wszystkie cechy opanowania Austrii, wywarły w Wiedniu piorunujące wrażenie.

Zrozumiano odrazu, że Austria stała się

OBJEKTEM TRANZAKCJI MIĘDZY NIEMCAMI A ITALIĄ

i że wobec tego nie może ona liczyć na niczyją obronę i pomoc.

Sfery polityczne Pragi były również zaskoczone wypadkami, a właściwa ocena ich skutków i niebezpieczeństw wstrząsnęła całą opinią publiczną.

Zdają sobie tu bowiem doskonale sprawę z tego, że

CZECHOSŁOWACJA JEST OBECNIE JAKGDYBY OBLĘŻONĄ TWIERDZĄ, osaczoną ze wszystkich stron.

W twierdzy tej mieszka przeszło trzy miliony Niemców, tęskniących do Reszy, kilkaset tysięcy Węgrów, którzy mają utkwiony wzrok w Budapeszt oraz liczna mniejszość polska niezawsze zadowolona z rządów czeskich.

Nacisk OBRĘCZY NIEMIECKIEJ NA CZECHOSŁOWACJĘ

będzie rewoltować liczne mniejszości w państwie czechosłowackim.

W czeskich kołach politycznych wyrażają opinię, że wydarzenia austriackie pociągną za sobą

ODWETOWE POSUNIĘCIA ANGLII I FRANCJI

na innym terenie, które zrównoważą „sukces" Niemiec nad Dunajem.

Oświadczenie Edena w Izbie Gmin

Rząd angielski śledzi z wielką uwagą rozwój wydarzeń i odbywa konsultacje z Francją

Londyn, 17 lutego.

(Pat) W odpowiedzi na interpelację przewódcy Labour Party członka Izby Gmin Attlee, minister spraw zagranicznych Eden oświadczył, iż otrzymał pewne informacje, dotyczące układu austriacko - niemieckiego, ale ponieważ treść tego układu nie została jeszcze ogłoszona przez strony zainteresowane, nie może na ten temat złożyć bardziej szczegółowych oświadczeń. Rząd brytyjski — dodał Eden —

ŚLEDZI Z WIELKĄ UWAGĄ ROZWÓJ WYPADKÓW

i ambasador brytyjski w Berlinie otrzymał już polecenie podkreślenia wobec rządu niemieckiego

ZAINTERESOWANIA JAKIE RZĄD BRYTYJSKI WYKAZUJE I ZAWSZE WYKAZYWAŁ W SPRAWIE AUSTRIACKIEJ.

Poseł brytyjski w Wiedniu był poinformowany o zamierzonym spotkaniu kanclerza Schuschnigga z kanclerzem Hitlerem w przeddzień rozmów w Berchtesgaden.

Rząd austriacki — podkreślił min. Eden — nie zwracał się do rządu brytyjskiego, czy byłby gotów udzielić mu pomocy w razie oporu. Odpowiadając na dalszę interpelacje, Eden stwierdził, iż OBECNIE ODBYWAJĄ SIĘ KONSULTACJE Z RZĄDEM FRANCUSKIM.

Posłowie Anglii i Francji u Ribbentropa

zażądali wyjaśnień w sprawie posunięć wobec Austrii

BERLIN, 17 lutego.

(PAT). Dziś popołudniu ambasador francuski Francois Poncet udał się na Wilhelmstrasse. W ramach rozmowy z ministrem spraw zagr. von Ribbentroppem dotyczącej zagadnień ogólno-europejskich zwrócił się ambasador Francois Poncet w imieniu swego rządu o wyjaśnienia dotyczące ostatniego układu niemiecko-austriackiego.

Ambasador brytyjski w Berlinie Henderson zwrócił się jeszcze wczoraj do urzędu spraw zagr. o wyjaśnienia w tej samej sprawie.

LONDYN, 17 lutego.

(PAT). Agencja Reutera donosi: Poseł austriacki Frankenstein, który wczoraj powrócił z Hitzbeuhel dzisiaj rano odwiedził ministra spraw zagranicznych Edenowi instrukcyj dotyczących rozmótycznych poseł austriacki udzielił min. Edenowij instrukcyj dotyczących rozmów w Berchtesgaden oraz ostatnich wydarzeń w Austrii.

Zabójca Dolfussa na wolności

Amnestia obejmie 2500 osób. — Zwalnianie ułaskawionych już się rozpoczęło

Wiedeń, 17 lutego.

(Pat) W związku z zarządzeniami o amnestii politycznych przestępców władze sądowe gorączkowo opracowują zarządzenia wykonawcze. Dziś po południu odbyły się już pierwsze zwolnienia przy czym objęły one nie tylko narodowych socjalistów, ale również socjaldemokratów i komunistów. Ogółem ma być zwolnionych ponad 700 więźniów a umorzone dochodzenie przeciwko 2500 osobom.

Czynione są również przygotowania do zwolnienia skazanych wyrokiem sądu wojskowego po zamachu lipcowym na dożywotnie więzienie: jednego z zabójców Dollfussa, byłego komisarza policji Gosmana, byłego ministra Rintelena oraz inż. Wojtscha, który przygotowywał zamach na prezydenta Miklasa i Schuschnigga. Mają oni wszyscy podobnie jak inż. Taws i kpt. Leopold opuścić Austrię i udać się do Niemiec. Należy zaznaczyć, że wyjazd z Austrii Leopolda i Tawsa, którzy odgrywali dotąd kierowniczą rolę wśród austriackich narodowych socjalistów wzmacnia sytuację min. Seyss Inquarta, zapewniając mu w oczach Berlina to wyjątkowe stanowisko, jakie miał uprzednio rywalizujący z nim na terenie Austrii i Niemiec kapitan Leopold.

Wszyscy przestępcy polityczni muszą przed zwolnieniem podpisać formularz, w którym zobowiązują się powstrzymać na przyszłość od wszelkiego rodzaju działalności politycznej.

Zajście antyżydowskie w pociągu

Warszawa, 17 lutego.

W pociągu który odjechał dziś o g. 7.55 wieczorem z dworca wileńskego wynikło zajście antyżydowskie. 4 pasażerów Żydów zostało dotkliwie poturbowanych.

„WIELKA RZESZA NIEMIECKA"

Pisma niemieckie o planach hitlerowców. — Rząd austriacki skonfiskował „Essener National Zeitung"

Berlin, 17 lutego.

(Pat) Konfiskata „Essener National Zeitung" chociaż nie dotarła do prasy niemieckiej, wywołała niemałą sensację w politycznych kołach berlińskich. Ambasador Papen interweniował w tej sprawie niezwłocznie w urzędzie kanclerskim a w Berlinie odbyły się na ten temat rozmowy z posłem austriackim Tauschitzem. W wyniku tych rozmów incydent został zlikwidowany przed zdjęcie aresztu tego dnia w późnych godzinach wieczornych.

„Essener National Zeitung" jest jak dotychczas jedynym niemieckim organem partyjnym, dopuszczonym na terenie Austrii. Wydawnictwo to rozpoczęło drukować od wczoraj specjalny nakład w liczbie 35 tysięcy egzemplarzy przeznaczonych dla Wiednia, który wysyłany jest samolotami i ma być sprzedawany w Wiedniu od samego rana.

„Essener National Ztg." obłożone zostało aresztem za artykuł wstępny, w którym kamieniem obrazy dla władz austriackich było protekcjonalne zdanie, uznające z zadowoleniem fakt „tak punktualnego dotrzymania terminów" przez rząd austriacki oraz wyrażającego nadzieję, iż będzie to mieć miejsce również w przyszłości.

Dzisiejsze „National Zeitung" ogłasza artykuł wstępny, w którym m. in. pisze: „Jesteśmy przekonani, iż na przyszłość nie będzie to już uważane za czyn wrogi w stosunku do państwa austriackiego, jeśli naród niemiecki w Austrii nosić będzie w sercu miłość i uwielbienie dla kanclerza i wodza narodu niemieckiego oraz okazywać to będzie nazewnątrz. Wyrażając w dalszym ciągu nadzieję, że również austriaccy przewódcy polityczni zrozumieją znaczenie wyciągniętej do nich dłoni niemieckiej dziennik kończy słowami: Gdy będzie to osiągnięte, wówczas powstanie utworzona z dwóch państw wyrosła z jednego pnia niemieckiego — wymarzona i wytęskniona wielka Rzesza niemiecka".

Awantury na uniwersytecie warszawskim

Bojówkarze endeccy rzucili butelkę z płynem cuchnącym na prof. Kotarbińskiego

Warszawa, 17 lutego.

W dniu dzisiejszym na Uniwersytecie Józefa Piłsudskiego na wykładzie filozofii prof. Tadeusza Kotarbińskiego większa grupa bojówkarzy endeckich wywołała skandal wznosząc okrzyki przeciw Żydom i przeciwko profesorowi

W pewnej chwili rzucono w kierunku profesora stojącego na katedrze butelkę wypełnioną płynem cuchnącym. Na szczęście obeszło się bez wypadku. Pod czas wykładu rozrzucono ulotki przeciw studentom Żydom.

Prof. Kotarbiński opuścił salę wołając pod adresem bojówkarzy: „Czynię was odpowiedzialnymi za dzisiejszą awanturę".

Również na wykładzie prof. Lutostańskiego doszło do skandalu, przyczem 5 studentów-Żydów zostało poturbowanych.

Roosevelt za inflacją cen surowców

Osłabienie kursu dolara

Londyn, 17 lutego.

(PAT). Oświadczenie Roosevelta o konieczności inflacji cen surowców podziałało deprymująco na kurs dolara, który jak wiadomo, poważnie spadł w dniu 16 bm. O ile w ostatnich czasach waluta amerykańska spadała pod wpływem wzmożonej podaży ze strony kapitalistów francuskich, wymieniających dolary na złoto — o tyle teraz zaczęli się wyzbywać dolarów również kapitaliści holenderscy i szwajcarscy.

Tendencja ta znajduje swój wyraz również we wzmożonych obrotach złotem na rynku londyńskim. Niewątpliwie z uwagi na niepewną sytuację w Stanach Zjednoczonych rynek londyński ponownie zyska na atrakcyjności dla obcych kapitalistów i nastąpi wzmożony napływ kapitałów do Londynu.

Dewiza na Nowy Jork osłabła w Zurychu z 4.29 1/8 do 4.29, w Lodynie zaś z 5.03 3/8 przy wczorajszym zamknięciu do 5.03 2/3 dziś przy otwarciu, po czym poprawiła się blisko do 5.03 1/4.

CASINO
Pocz. 4, 6, 8, 10
DZIŚ POWTÓRZENIE PREMIERY!
Genialny mistrz ekranu
CONRAD VEIDT
w swoim najnowszym filmie, miłosno-szpiegowskim prod. angielskiej 1938 r.
SZEF WYWIADU

Całe społeczeństwo musi się zjednoczyć w akcji pomocy zimowej

Zdarzenia i ludzie

Wojna, która idzie...

Olbrzymi wzrost zbrojeń na świecie.—Potężne siły militarne. Nowe sposoby walki

Powiedziano kiedyś, że „wojna jest dalszym ciągiem akcji dyplomatycznej, prowadzonej innymi środkami"... W ciągu ostatnich kilku lat było wprawdzie wiele ciekawych posunięć dyplomatycznych, lepiej byłoby jednak uświadomić sobie, jak wypadnie przyszła wojna...

W latach 1918—1934 pacyfiści słabo protestowali i wytwornie stroili pokojowe grymasy, niemniej jednak liczebność stałych armii w samej Europie Zachodniej zwiększyła się od roku 1925 do 1934 o 20 procent. Równocześnie wzrosła liczba członków organizacji półwojskowych, zwłaszcza w państwach o ustroju faszystowskim. Ubiegłego roku w Niemczech było dwanaście razy więcej ludzi w tych nieoficjalnych oddziałach zbrojnych, aniżeli w Reichswehrze.

Miliony ludzi przechodzą gorączkowo przeszkolenie wojskowe. W ogólnej swej liczbie przewyższają oni znacznie liczbę uczestników wojny światowej i są zaopatrzeni w najlepszy sprzęt wojenny. Same Niemcy mogą wystawić 300 dywizji, 10.000 tanków i 7.500 samolotów...

Artyleria niewątpliwie będzie odgrywała poważną rolę w przyszłej wojnie. Podczas ostatniej wojny na tysiąc żołnierzy przypadały cztery armaty, teraz zaś — osiem. Nowe modele pocisków mają nienotowaną dotychczas siłę, są mechanicznie napędzane i przenikają przez nieprzebyte dotychczas zapory. Bombardowanie Paryża z odległości około 70 km. było pierwszym zastosowaniem dalekonośnych dział. Siła nośna pocisków jednakże od 1914 roku została jeszcze spotęgowana o 160%.

Lotnictwo zajmuje honorowe miejsce w zbrojeniach. Liczba bojowych aeroplanów zwiększyła się w Anglii, Niemczech, Francji, Japonii, Italii i Stanach Zjednoczonych dziesięciokrotnie od roku 1925. Wśród wszystkich sposobów prowadzenia wojny, lotnictwo posiada największe znaczenie. Podczas wojny światowej, miasta, jak Berlin i Rzym, nigdy nie były narażone na atak wrogich samolotów. Dzisiaj nie ma państwa w Europie, które byłoby zabezpieczone przed nalotami nieprzyjacielskich aeroplanów. Najcięższe typy nowoczesnych samolotów bombowych przebywają przestrzeń 1000 km. bez lądowania.

Równocześnie wzrosła także znacznie pojemność samolotów bombowych. Wyrzucenie pocisków z 300 ciężkich samolotów równocześnie daje większy efekt, aniżeli salwa wszystkich dział marynarki brytyjskiej. Specjalną uwagę zwraca się na rozbudowę flot powietrznych, przeznaczonych do transportowania tysięcy ton bomb na tyły nieprzyjacielskie. Ażeby zabezpieczyć bombowce przed atakami dział przeciwlotniczych, zwiększono ich zdolność wznoszenia się do wysokości, graniczących ze stratosferą. Nowoczesne lotnictwo wojskowe posługuje się samolotami, które potrafią pomieścić ładunek bomb o wadze 12 ton. Strach pomyśleć jakie spustoszenie może uczynić 10 takich samolotów!

Ostatnio nowy sposób prowadzenia walki stworzony został przez lotnictwo: na tyłach armii nieprzyjacielskiej lądują oddziały wojska, spuszczające się na spadochronach z samolotów. Mogą one wylądować w miejscach, gdzie są najmniej oczekiwane, owładnąć i zniszczyć ważne ośrodki kolejowe lub źródła elektrycznej i przemysłowej energii. Po zajęciu nieprzyjacielskiego lotniska, oddziały takoż umożliwiają lądowanie własnym siłom lotniczym, które, zaopatrzywszy swoich w lekkie tanki, lekkie samochody pancerne i działa czynią z nich zmotoryzowany samodzielny oddział.

Szybkość posunięć armii lądowej również nie została zaniedbana. Nowoczesne tanki przewyższają weteranów z 1914 roku pod względem uzbrojenia, opancerzenia i szybkości. Tanki ważą dzisiaj nie więcej, niż 60 do 75 ton. Każdy tank zaopatrzony jest w ciężkie działo artyleryjskie i mnóstwo karabinów maszynowych. Większa ich część zdolna jest przeprawiać się przez różne przeszkody w postaci np. rowów szerokości 15 do 20 stóp.

W przyszłej wojnie, podczas gdy piechota zostanie zaatakowana z frontu, lotnictwo i tanki będą niszczyć rezerwy na tyłach. Specjalnie szybkie tanki przebiją się do pozycji artyleryjskich, ażeby uciszyć działa nieprzyjacielskie, zaś oddziały lotnicze ze spadochronami wylądują poza liniami frontu, celem przecięcia komunikacji, jednym słowem, poszczególne formacje wroga zostaną zniszczone każda z oddzielna. Nie uniknie zagłady ludność cywilna, skupiona w centrach przemysłowych i ważnych ośrodkach kolejowych, które w pierwszym rzędzie zostaną zniszczone.

Chemia wojskowa rozwinęła fabrykację nowych, straszliwych trucizn, by zużytkować je w olbrzymiej skali. Nowoczesna chemia wytwarza także płynne trucizny, ulatniające się powoli, które działają na skórę, płuca i wzrok. Miasta i całe okolice upodobnią się do moczarów o trujących wyziewach, gdzie życie jest możliwe jedynie w maskach i w specjalnej odzieży. Inne substancje chemiczne zdolne są do wytwarzania ciepła, w którym topnieje stal.

Bakteriologia na usługach przyszłej wojny będzie bardzo ceniona dzięki swej szybkości działania i taniości. Można powiedzieć, iż siejące zarazę „materiały", wytwarzają się same przez się. Jest jednak pewne, że strona wojująca, posługująca się tą metodą, naraża się na wielkie ryzyko, albowiem środki samoobronne przeciw najgroźniejszym zarazom, nie zostały jeszcze udoskonalone.

W jaki sposób będzie się rozsiewało zarazki? Najprostszym sposobem jest zrzucanie z aeroplanów szklanych probówek, napełnionych zarazkami chorobotwórczymi, albo też spuszczanie na spadochronach zakażonych zwierząt. W przeludnionej Europie, oczywiście, trzeba będzie zachować wielką ostrożność w używaniu tego sposobu walki, lecz podobne metody będą mogły być łatwo stosowane przeciwko odosobnionym narodom.

Niechaj szary człowiek z ulicy medytuje nad olbrzymimi kosztami ostatniej wojny oraz nad kolosalnymi wydatkami na bieżące zbrojenie. Lecz jedno jest pewne: krwawa rozgrywka, która nastąpi, ugodzi w niego bardziej bezpośrednio i dotkliwie aniżeli ostatnim razem.

Czy Butenko został porwany?

Litwinow oświadczył, iż nie wierzy w jego dobrowolny wyjazd do Rzymu.-Moskwa usiłuje ratować swój prestiż.-Żona Butenki aresztowana

Moskwa, 17 lutego.

(PAT) Ludowy komisariat spraw zagranicznych podał do wiadomości korespondentów zagranicznych komunikat oficjalny, w którym donosi, że charge d'affaires Popescu odwiedził dzisiaj ludowego komisarza spraw zagranicznych Litwinowa i złożył z polecenia swego rządu następujące oświadczenie:

„Nowy rząd rumuński przedsięwziął natychmiast kroki celem przyśpieszenia śledztwa w sprawie zniknięcia charge d'affaires ZSRR Butenki. W chwili obecnej rząd rumuński uważa za fakt stwierdzony, że Butenko opuścił poselstwo dobrowolnie i wyjechał zagranicę, o czym świadczy list Butenki z Budapesztu otrzymany przez rumuńskie ministerstwo spraw zagr."

W odpowiedzi na powyższe komisarz Litwinow oświadczył p. Popescu, że

RZĄD SOWIECKI NIE WIERZY W DOBROWOLNY WYJAZD BUTENKI.

„Jeżeli list jest autentyczny i napisany rzeczywiście ręką Butenki — mówił Litwinow — to nie wątpimy, że Butenko dotychczas znajduje się w rękach tych, którzy go porwali, a którzy groźbami, a możliwie i torturami ZMUSILI GO DO NAPISANIA LISTU".

Wspominając o rewelacjach, jakie ukazały się w prasie włoskiej, Litwinow wyraził przekonanie, że „artykuły i oświadczenia zostały wymuszone na Butence przez tych, którzy go porwali i że oni to zaopatrzyli w dokumenty Butenki jakiegoś rosyjskiego białogwardzistę, który w imieniu Butenki występuje obecnie we Włoszech".

Moskwa, 17 lutego.

W związku z ucieczką sowieckiego charge d'affaires w Bukareszcie dokonane zostały liczne aresztowania wśród urzędników Narkomindiełu (komisariat spraw zagran.). Były poseł sowiecki w Bukareszcie Ostrowski od kilku dni znajduje się w więzieniu śledczym G.P.U., gdzie poddawany jest badaniom w sprawie Butenki. Wczoraj rozeszły się pogłoski, że

ARESZTOWANA ZOSTAŁA ŻONA BUTENKI, PRZEBYWAJĄCA W LENINGRADZIE.

Śledztwo w sprawie ucieczki Butenki zatacza szerokie koła wśród urzędników sowieckiej służby dyplomatycznej. W moskiewskich kołach politycznych podkreślana jest ta okoliczność, że Butenko należał do młodego pokolenia sowieckiego z pośród którego Stalin usiłuje obecnie wysuwać kandydatów na odpowiedzialne stanowiska, aby zastąpić starych bolszewików znajdujących się pod wpływem opozycji trockistowskiej.

Paryż, 17 lutego.

(PAT) Havas donosi z Rzymu, że b. sowiecki charge d'affaires w Bukareszcie Butenko został dziś zrana przyjęty przez ministra spr. zagr. Butenko raz jeszcze wyjaśnił powody, które skłoniły go do ucieczki.

RZYM, 17 lutego.

(PAT) „Gazetta del Popolo" ogłasza na podstawie rozmowy z Butenko kilka nowych szczegółów dotyczących jego ostatnich dni pobytu w Bukareszcie.

Agent G.P.U., który przybył do Bukaresztu z Wiednia i namawiał Butenkę do przejażdżki samochodem w kierunku Sinaia nazywał się Tumanow. Namowy Tumanowa wzbudziły podejrzenie w Butence, że G.P.U. zamierza go porwać i dostarczyć żywym lub umarłym do Moskwy. Wówczas Butenko schronił się w Bukareszcie i przebywał w ukryciu od niedzieli 6 lutego do czwartku 10 lutego. W czwartek zaopatrzony w paszport obcego państwa, opiewający na fałszywe nazwisko, Butenko wsiadł do Orient Express i pojechał do Mediolanu, gdzie zanocował, po czym udał się do Rzymu, gdzie przebył niedzielę 13 b. m.

Butenko wysłał kilka listów z Budapesztu do Bukaresztu .Jeden z nich adresowany był do poselstwa ZSRR w Budapeszcie. W liście tym Butenko pisał, że nie może więcej znieść nadzoru G.P.U. oraz zapewniał, że żona jego z córką nie mają nic wspólnego z jego zniknięciem.

„Chciałem ochronić moich najbliższych — oświadczył Butenko — ale nie miałem złudzeń co do ich losu. Znam zbyt dobrze metody G.P.U. i sądzę, że obecnie moja biedna żona i córeczka są już aresztowane".

SYN TROCKIEGO ZAMORDOWANY?

Tajemnicza śmierć Sedowa-Trockiego w klinice paryskiej. — Czy zbrodnia agentów G.P.U.?

Paryż, 17 lutego.

W jednej z kliniik paryskch zmarł wczoraj wieczorem po operacji syn Trockiego, Lew Sedow-Trocki.

Wiadomość o śmierci Sedowa-Trockiego, najbliższego spółpracownika swego ojca i zapamiętałego wroga Stalina, wywołała w Paryżu tym większe poruszenie, że **nastąpiła w tajemniczych okolicznościach.**

Operacja Sedowa odbyła się zupełnie pomyślnie i proces jego rekonwalescencji postępował zupełnie normalnie.

Niespodziewanie jednak — wczoraj wieczorem klinika paryska poiformowała przyjaciół Sedowa - Trockiego, **że pacjent zmarł.**

Paryscy przyjaciele Sedowa zwrócili się dziś do francuskich władz bezpieczeństwa z prośbą o natychmiastowe zarządzenie dokładnej **sekcji zwłok, są bowiem przekonani, że Sedow - Trocki padł ofiarą zbrodni agentów GPU.**

Śmierć Sedowa - Trockiego łączona jest z tajemniczym zniknięcem w Hiszpanii sekretarza Trockiego, Erwina Wolffa, rozstrzelanego ostatnio w Moskwie. W Paryżu panuje przeświadczenie, iż Sedow-Trocki **padł ofiarą tej samej grupy agentów GPU., która wykradła Wolffa, zamordowała agenta GPU. Reissa.**

Paryż, 17 lutego.

(Pat) Wszczęto dochodzenie sądowe w celu wyjaśnienia przyczyn śmierci Leona Sedowa, syna Leona Trockiego. Sedow, jak wiadomo, zmarł ubiegłej nocy w jednej z klinik paryskich. Zgodnie z życzeniem rodziny zmarłego wnętrzności jego będą badane w laboratorium toksykologicznym.

Ostre zarządzenia w Rumunii

przeciwko partiom politycznym.—Surowe kary za zakłócanie spokoju.—Nowy wiceminister spraw zagranicznych

BUKARESZT, 17 lutego.

(PAT). W Ddzienniku Urzędowym ukazał się dekret wprowadzający zasadnicze zmiany w ustawie o zwalczaniu przestępstw przeciwko porządkowi publicznemu. Nowy dekret przewiduje ostre kary za tworzenie organizacji, ugrupowań i związków politycznych oraz za prowadzenie na ich rzecz propagandy. Dekret zabrania dalej maszerowania w formacjach lub śpiewania pieśni zawierających ideologię partyjno - polityczną. Ministerstwu spraw wewnętrznych przysługuje prawo zamykania lokali w celach zabezpieczenia porządku.

Zabrania się należenia do organizacyj politycznych wszelkiego rodzaju funkcjonariuszom państwowym, księżom wszystkich wyznań oraz osobom, które otrzymują pobory od państwa.

Osoby należące do partyj politycznych zobowiązane są do wystąpienie z nich w ciągu 7 dni od czasu ukazania się dekretu, w przeciwnym razie będą wydalone ze służby państwowej.

Trybunały i sądy zobowiązane są do natychmiastowego przesłania ministerstwu sprawiedliwości kopii akt procesów w których oskarżeni o zakłócenie spokoju publicznego zostali uniewinnieni, celem przeprowadzenia odpowedniej rewizji. W wypadkach zaopiniowania przez ministerstwo, że uniewinnienie nastąpiło naskutek złej woli lub błędnego zastosowania paragrafów kodeksu, dany sędzia zostanie pociągnięty do odpowiedzialności sądowej. W zakończeniu dekret wprowadza podwojenie wszystkich kar za działalność przeciw porządkowi publicznemu.

Bukareszt, 17 lutego.

(PAT). Agencja Rador komunikuje: Minister pełnomocny Comnene został mianowany wceministrem spraw zagranicznych. Min. Comnene był poprzednio posłem rumuńskim w Szwajcarii, delegatem do Ligii Narodów, posłem w Berlinie i Watykanie, zaś od roku 1933 ponownie posłem w Berlinie, jest jednym z najstarszych dyplomatów rumuńskich i został mianowany wiceministrem spaw zagranicznych w charakterze fachowca.

Bukareszt, 17 lutego.

(PAT) Królowa matka Maria wyjechała dziś do Włoch celem przeprowadzenia kuracji. W podróży towarzyszy jej córka księżna Elżbieta.

Bukareszt, 17 lutego.

(PAT). Sprawa przedłużenia terminu likwidacji majątków posiadanych przez obywateli polskich na obszarze Besarabii, o której donosiliśmy ostatnio, została załatwiona przychylnie przez rumuńskie ministerstwo rolnictwa. Termin likwidacji, który przypadał 1 kwietnia rb. został przedłużony o rok.

Interpelacja posłanki Pełczyńskiej

w sprawie obrazy pamięci Marszałka Piłsudskiego w artykule zamieszczonym w „Dzienniku Wileńskim"

Warszawa, 17 lutego.

(PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu sejmu posłanka Wanda Pełczyńska złożyła następującą interpelację do prezesa rady ministrów, ministra spraw wewnętrznych i ministra W. R. i O. P. w sprawie obrażającego uczucia narodu artykułu, umieszczonego w „Dzienniku Wileńskim". Interpelacja ta brzmi:

W czasopiśmie „Dziennik Wileński" ukazał się artykuł niejakiego p. Cywińskiego. W artykule tym autor znieważył naród polski przez zelżenie czci Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Brak natychmiastowej interwencji ze strony władz przez zastosowanie właściwych środków prawnych doprowadził do wzburzenia opinii i do znanej, ostrej reakcji korpusu oficerskiego garnizonu wileńskiego.

Społeczeństwo polskie dotknięte najboleśniej w swych uczuciach dla Wodza Narodu odczuło tym silniej zachowanie się grupy młodzieży akademickiej manifestującej swe sympatie dla p. Cywińskiego na wiecu, a następnie w pochodzie zakłócającym spokój miasta okrzykami przeciw armii.

Zapytuję jakie zarządzenia poczynił rząd celem zadość uczynienia głęboko obrażonym uczuciom nietylko całego Wilna, ale i wszystkich obywateli Państwa Polskiego, dla których Józef Piłsudski pozostanie po wsze czasy nietykalną personifikacją wielkości i godności Polski. Jakich zamierza użyć środków celem uniemożliwienia na przyszłość podobnych gorszacych zajść?

Wilno, 17 lutego.

(PAT) Sąd okręgowy w Wilnie w dniu dzisiejszym rozpoznawał wniosek prokuratora sądu okręgowego o zawieszenie czasopisma „Dziennik Wileński".

Zgodnie z wnioskiem prokuratora sąd postanowił zawiesić czasopismo „Dziennik Wileński" do czasu wydania wyroku w sprawie St. Cywińskiego i Al. Zwierzyńskiego, oskarżonych z art. 152 k. k.

Anglia nie wprowadzi

powszechnej służby wojskowej

Londyn. 17 lutego.

(Pat) Premier Chamberlain oświadczył dzisiaj w Izbie Gmin, iż zapewnienia poprzedniego premiera stwierdzające, iż powszechna służba wojskowa nie zostanie wprowadzona w czasie pokoju, nadal obowiązują.

Odpowiadając na zapytanie jednego z członków Izby Gmin, Chamberlain oświadczył, iż przemówienie min. Edena wygłoszone w Birmingham odpowiada poglądom rządu brytyjskiego.

Ekspedycja Papanina uratowana

Sowieccy lotnicy wylądowali na krze

Moskwa, 17 lutego.

Wczoraj w godzinach popołudniowych po długich poszukiwaniach i po dokonaniu kilku lotów wywiadowczych piloci sowieccy Czerewiczny i Własow wylądowali na krze lodowej w pobliżu obozu profesora Papanina.

Obydwaj lotnicy omówili z profesorem Papaninem plan zdjęcia 4 członków ekspedycji polarnej oraz przyrządów naukowych z kry lodowej. Według doniesień otrzymanych w Moskwie, ma to nastąpić w ciągu dnia dzisiejszego o ile warunki atmosferyczne nie pogorszą się.

Profesor Papanin oświadczył, że nie ma powodu do zbytniego pośpiechu, gdyż on i jego towarzysze mogliby jeszcze w ciągu trzech miesięcy utrzymywać się na krze lodowej.

Marszałek Prystor na Zamku

Warszawa, 17 lutego.

(Pat) Pan Prezydent R. P. przyjął dziś w godzinach popołudniowych marszałka senatu A. Prystora.

ŚRODEK I CEL

„Völkischer Beobachter" i „Warszawski Dziennik Narodowy" — dwa bratnie organy ujednoliconej opinii publicznej — łatwo znalazły klucz do dymisji gabinetu rumuńskiego z pod znaku niebieskiej swastyki: **„Żydzi obalili rząd w Bukareszcie!"...**

Również i sam p. Goga, kiedy otrzymał królewski dekret dymisyjny, rozłożył z patosem ręce i zawołał głosem aktora z prowincjonalnej szmiry:

— Zwyciężyłeś, Izraelu!...

Jest to oczywiście b z d u r a. Upadek Gogi był spowodowany przez zupełnie inne czynniki aniżeli „Izrael". Na pierwszym miejscu wśród tych czynników postawić należy właśnie program polityczny p. Gogi i Cuzy i **zupełną nieumiejętność rządzenia.** Zresztą, dostatecznym dowodem absolutnej niedojrzałości tych panów było to, że **podobno wierzyli w to, co mówili...**

Ale po co zapuszczać się w teorię, kiedy można operować faktami:

Zaraz po światoburczych i buńczucznych deklaracjach tego rządu z nieprawdziwego zdarzenia, jako pierwszy akt realizacji programu, nastąpiło **polecenie zlikwidowania wszystkich koncesyj monopolowych, znajdujących się w rękach żydowskich.** Ponieważ jednak trzeba było sprzedawać wódkę (bo bez wódki ani rusz), **musiał stanąć ktoś za ladą w sklepach monopolowych i szynkach.** Tedy pierwszego dnia prefekci dosłownie **z a m i a n o w a l i przeszło 30.000 kupców.** Ludzi, nie mających pojęcia o handlu, wprowadzono do gotowych, prosperujących przedsiębiorstw i powiedziano im, że mają **„u n a r o d o w i ć h a n d e l".** Dotychczasowych koncesjonariuszy puszczono z torbami, nie pozwalając im tknąć ani towaru, ani kasy...

Nowomianowani kupcy zaczęli swoją działalność od logicznego stwierdzenia faktu, że skoro darmo otrzymali całą „unarodowioną" firmę, to tak będzie się dziać i nadal. Innymi słowy, **przestali płacić monopolowi za dostawę trunków.** W pierwszym zaraz tygodniu monopol wódczany stanął przed widmem **załamania się i bankructwa** — chyba jeden jedyny przykład w całej historii świata! Dyrekcja monopolu zaalarmowała ministerstwo skarbu, minister skarbu zaalarmował p. Gogę. Otrzymał jednak odpowiedź, że **wszystko będzie dobrze, niech tylko zaczeka tydzień!...**

Ale po tygodniu wcale się nie poprawiło. Odwrotnie, pogorszyło się. Pozatym spadek wpłat podatkowych był przerażający.

Równocześnie odbywał się run na banki, ponieważ jedno z pism rządowych bardzo mądrze uczyniło, zamieszczając artykuł, że **trzeba zablokować wszystkie żydowskie rachunki bankowe, aby Żydzi nie mogli wywozić pieniędzy zagranicę albo „szastać" nimi w kraju.**

Przed okienkami bankowymi stały olbrzymie ogonki, złożone nietylko z żydów, ale i z chrześcian. **Gdy jest bałagan w kraju, każdy boi się o swoje oszczędności i kapitały — bez względu na wyznanie...**

Mędrcy z obozu rządowego poszli po rozum do głowy i napisali drugi artykuł w gazetach:

— Jeżeli Żydzi myślą, że uda się im uratować swoje kapitały, odebrane z banków, to grubo się mylą! Wydamy nakaz ostemplowania wszystkich banknotów, a jak stemplować i komu, to już będziemy wiedzieli...

Co się stało po tym łatwo można przewidzieć. Każdy, kto miał pieniądze starał się ich pozbyć, zamieniając je na wartości realne. Najpierw **rzucono się na sklepy** jubilerskie, futrzarskie, a później przyszła kolej na inne.

Cóż mieli czynić **nieszczęśliwi kupcy?** Oczywiście, musieli zamknąć sklepy! Zarówno ucieczka od banknotów jak i samoobrona handlu była zupełnie bezwyznaniowa, bo **klęski płynące na kraj z nierozważnej polityki są też bezwyznaniowe...**

W ciągu kilku tygodni stanął handel i przemysł oraz banki. Stanęło również redyskonto zarówno krajowe jak i zagraniczne. Jakże bowiem można **dyskontować i redyskontować weksle, kiedy wiadomo, że obrót gospodarczy jest zrujnowany i że nikt nie będzie mógł się ze swych zobowiązań wywiązać?**

Tak oto wyglądała sytuacja kraju na chwilę przed upadkiem pp. Gogi i Cuzy. Jeżeli „Völkischer Beobachter" i „Warszawski Dziennik Narodowy" martwią się, że rząd ten tak szybko upadł, rzekomo zlikwidowany przez czynniki wrogie i obce, to naszym zdaniem gdyby potrwał ten rząd jeszcze 5 tygodni, jeszcze jaskrawiej okazałoby się, do **czego mogą doprowadzić kraj rządy demagogów i ludzi nieodpowiedzialnych.**

Tyle, jeśli chodzi o **stosunki wewnętrzne.** Jasna rzecz, że **bez wpływu nie pozostały również naciski ze strony dyplomacji angielskiej, francuskiej i amerykańskiej.** Ale chodziło tu o to, że rząd Gogi był wyraźnie germanofilski, państwa zachodnie zaś pragnęły odciąć Niemcom i Włochom **drogę do nafty rumuńskiej...**

Jeżeli Niemcy użyli Żydów jako pretekstu do zdobycia wpływów w Rumunii i zawoalowania swych właściwych celów, to ententa zachodnia uczyniła ten sam trick: **obrona Żydów była tylko pretekstem do większego posunięcia — w dziedzinie polityki zagranicznej.**

Tak się złożyły warunki! Żydzi są tylko pozornie **celem** takiej czy innej polityki. Właściwie są tylko **ś r o d k i e m** działań politycznych na większą skalę.

Przeciw uprzywilejowaniu przedsiębiorstw państwowych

Etatyzm rozwinął się nadmiernie. — Zycie gospodarcze musi być regulowane drogą „złotego środka" — oświadczył minister Roman

Warszawa, 17 lutego.

Sejm przedyskutował dziś budżety dwóch resortów a mianowicie: ministerstwa opieki społecznej i ministerstwa przemysłu i handlu.

Po zreasumowaniu dyskusji przeprowadzonej na komisji budżetowej sejmu nad budżetem ministerstwa opieki społecznej przez pos. Tomaszkiewicza jako referenta, zabrał głos minister Zyndram Kościałkowski, omawiając kilka aktualnych problemów polityki społecznej.

Minister Zyndram Kościałkowski wskazał, że ruch inwestycyjny wywiera duży wpływ na wzrost zatrudnienia, jednakże mimo to mamy do czynienia

ze stałym wzrostem bezrobocia,

wynikającego z przyrostu ludności i przeludnienia wsi, skąd bezrolni wędrują do miast. Wzrost zatrudnienia wynosi w roku bież. w porównaniu z rokiem ub. 16 proc. Zagadnienie przeludnienia wsi łączy się ściśle z problemem emigracyjnym.

Przed wojną emigrowało łącznie z Polski 3 proc. Przyrost ludności w r. 1937 natomiast wynosił zaledwie 0.3%. Kiedy w r. 1935 wyemigrowało do Palestyny 25.000 osób, to w r. 1937 z powodu znanych wypadków palestyńskich wyemigrowało do Palestyny tylko 3.000 osób.

Emigracja do Palestyny nie może, zdaniem min. Kościałkowskiego, rozwiązać zagadnienia nadmiaru ludności żydowskiej w Polsce.

Omawiając sytuację na rynku pracy min. Kościałkowski wskazuje, że

CO ROK WCHODZI W WIEK PRACY 545.000 OSÓB.

Istnieje obecnie mnóstwo ludzi, liczących 25 lat, którzy jeszcze nigdy nie pracowali. Mimo tych smutnych objawów ogólny dochód warstw pracowniczych wzrósł w roku ub. o 20 proc. w porównaniu z rokiem 1936.

Kilkogodzinna dyskusja nad budżetem ministerstwa opieki społecznej obracała się głównie w granicach zagadnień walki z bezrobociem oraz przywróceniem samorządów ubezpieczeń społecznych.

Jak zwykle przy budżecie ministerstwa opieki społecznej poruszono

niedomagania ubezpieczalni społecznych,

wskazując na szereg wypadków bardzo jaskrawych.

Tak np. pos. Płonka wskazuje, iż leczenie zęba kosztuje ubezpieczalnię 23 grosze, przeprowadzenie administracyjnej ewidencji tego zabiegu kosztuje 1 zł. Koszta administracji są niewspółmiernie wielkie do kosztów lecznictwa.

Poseł Snopczyński atakował Żydów twierdząc, jakoby nie popierali akcji pomocy zimowej.

Dr. Gotlieb uważa, iż żądanie od wynędzniałych żydowskich handlarzy i rzemieślników ofiar na rzecz pomocy zimowej zakrawa na komizm, gdyż oni sami mogą być klientami nie tylko pomocy zimowej, ale i.... pomocy letniej... Nędzy żydowskiej usiłują pomóc żydowskie kasy Kredytów Bezprocentowych, które pos. Gotlieb nazywa rodzajem Czerwonego Krzyża, dla najciężej rannych w walce ekonomicznej.

POS. WYMYSŁOWSKI z Łodzi domaga się w stanowczych słowach przywrócenia samorządu instytucyj ubezpieczeniowych i przywrócenia świadczeń, jakie robotnicy otrzymywali poprzednio. Szczególnie podkreślił konieczność udzielania zasiłków robotnikom pozbawionym pracy nie tylko przez 13 tygodni, ale aż do czasu otrzymania pracy.

Pos. Wymysłowski uskarża się dalej na urywanie przez przemysłowców zarobków robotnikom i cytuje przykład z czasów rosyjskich. Za urwanie robotnikom z zarobków jednej kopiejki dziennie rosyjski inspektor pracy groził wysłaniem fabrykanta na Sybir.

POS. GIERYMSKI: — My dziś nie mamy Sybiru.

POS. WYMYSŁOWSKI: — Ale mamy Berezę.

Dyskusję nad budżetem ministerstwa opieki społecznej zakończono w godzinach popołudniowych, po czym minister przemysłu i handlu p. Roman zainaugurował dyskusję nad budżetem swego resortu.

Min. Roman uważa, iż naczelnym nakazem polskiej racji stanu jest prowadzenie najwyższym wysiłkiem polityki uprzemysłowienia kraju. Ta zasada musi kierować zarówno aktami prawodawczymi jak i zarządzeniami interwencyjnymi. Interwencja musi być jednak zorganizowana planowo. Kartele w tym stanie rzeczy w jakim się obecnie znajdują nie troszczą się o rozwój produkcji i dlatego w zasadzie stanowią twór niepożądany.

Na temat etatyzmu zauważa min. Roman iż przedsiębiorstwa państwowe są na ogół dobrze prowadzone, ale dochodów nie przynoszą. Etatyzm odgrywa rolę ujemną tylko wówczas, jeżeli odstrasza inicjatywę prywatną.

Jedną z zasadniczych wytycznych polityki ministerstwa przemysłu i handlu jest utrzymanie i rozwój współpracy rządu ze sferami gospodarczymi oraz przestrzeganie harmonii we wszystkich poczynaniach gospodarczych.

Życie gospodarcze musi być regulowane

DROGĄ „ZŁOTEGO ŚRODKA",

bo ta najpewniej prowadzi do celu, zakończył min. Roman.

Referent pos. Sikorski wystąpił z wielkim aktem oskarżenia przeciwko etatyzmowi powołując się na szereg nie znanych jeszcze szerszemu ogółowi twierdzeń specjalnej komisji powołanej do badania działalności przedsiębiorstw państwowych i półpaństwowych.

Komisja ta złożona z 37 wybitnych fachowców zaprosiła do współpracy jeszcze 34 rzeczoznawców m. nimi kilku najwybitniejszych polskich profesorów—ekonomistów.

Po gruntownej analizie historii i aktualnego stanu polskiego etatyzmu, komisja ekspertów doszła do przekonania, że

etatyzm rozwinął się w Polsce nadmiernie.

Przywileje banków państwowych przy dyskryminacji banków prywatnych spowodowały, że kapitały akumulują się głównie w bankach państwowych.

Uprzywilejowanie przedsiębiorstw państwowych wypiera prywatną konkurencję i stwarza sztuczną i nierealną kalkulację.

Administracja państwowa traktuje inicjatywę prywatną jako zło konieczne, a wyrozumiałość okazuje tylko dla przedsiębiorstw państwowych. Są przedsiębiorstwa, którym stwarzano trudności dopóki były w rękach prywatnych, a którym użyczono wszelkiej pomocy gdy przeszły w ręce państwowe. Przedsiębiorstwa państwowe są uprzywilejowane w dziedzinie podatkowej i kredytowej. Płaci się im nadmierne ceny, mają przywileje celne, przywileje w dostawach surowca i t. p.

Długi ustęp swego przemówienia poświęcił następnie pos. Sikorski problemowi unarodowienia handlu, przytaczając szereg cyfr — znanych już — a mających dowieść przewagi elementu nie polskiego w handlu i przemyśle.

Dyskusja nad budżetem ministerstwa przemysłu i handlu toczyła się nie nad zagadnieniami ogólnymi poruszonymi w referacie pos. Sikorskiego, ale raczej nad szeregiem mniej istotnych szczegółów.

W MIESZKANIU MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO

w Łodzi przy ul. dawnej Wschodniej 19 ustawione będą meble, ściśle według opisu Marszałka, zawartego w Jego pismach.—Roboty rekonstrukcyjne rozpoczną się wkrótce. — Projekt wykupienia całego domu przez Zarząd Miejski

Donosiliśmy wczoraj o decyzji kolegium magistratu wstawienia do budżetu odpowiednich kredytów na zrekonstruowanie mieszkania, które zajmował niegdyś Wielki Marszałek przy ul. Piłsudskiego (dawniej Wschodniej) nr. 19. Bezpośrednio po tym przystąpiono do opracowania planu rekonstrukcji. **Roboty rozpoczną się już w najbliższych tygodniach.** Ponieważ mieszkanie to pomyślane jest jako **muzeum pamiątek po Marszałku** — nie tylko będzie ono gruntownie przebudowane według starych wzorów, ale **ułożona nawet będzie posadzka, jaka istniała wówczas, w roku 1900, wyremontowane będą piece ozdobne, przywrócona sztukateria, wstawione będzie odpowiednie umeblowanie, a jako ostatni etap — zrekonstruowana będzie drukarnia, w której Komendant Piłsudski drukował nielegalnego „Robotnika".**

Największą trudnością jest, że z pośród wszystkich osób, które bywały wówczas w tym mieszkaniu, **żyje tylko jedna — b. minister Rożnowski.** Według jego wskazówek tedy odbywać się będą prace rekonstrukcyjne. Równocześnie wzięte będą pod uwagę **osobiste zapiski Wielkiego Marszałka,** które znajdują się w zbiorowym wydaniu „Pism i rozkazów" w II tomie. Marszałek opisywał swe mieszkanie w Łodzi w sposób następujący:

„Zaryzykowałem wziąć mieszkanie na piętrze, tymbardziej, że w tym domu parter był zajęty przez skład bawełny i pończoch. Mieszkanie nasze składało się z czterech pokoi i kuchni. **Z frontowych schodów wchodziło się do korytarza, z którego na prawo drzwi prowadziły do pokoiku niewielkiego — w tym jadaliśmy obiad. Na lewo z korytarza było dwoje drzwi — jedne, najbliższe od wejścia, do pokoju sypialnego, drugie do saloniku. Wprost z korytarza były drzwi do kuchni i z kuchni wreszcie na tylne schody. Za saloniki em był pokój duży, w którym postanowiliśmy umieścić drukarnię, a który był zarazem dla ludzi postronnych gabinetem moim dla pracy".**

Ponadto w archiwum PPS znaleziono **plan mieszkania, własnoręcznie sporządzony przez Wielkiego Marszałka,** a załączony do listu, pisanego z cytadeli wiosną 1900 roku.

Dokładnego opisu umeblowania mieszkania w aktach nie znaleziono, ale i pod tym względem Zarząd Miejski oprze się częściowo **na pamięci min. Rożnowskiego, częściowo zaś na dalszym opisie w zbiorowym wydaniu** prac Józefa Piłsudskiego. Marszałek pisał:

„W saloniku stał pod oknem mały stolik japoński, a na nim bożek buriacki któregom wywiózł z Syberii. Podstawa bożka była wydrążona i tam z wieczora, po skończonej robocie, kładliśmy klucze od drukarni".

Najobszerniejszy jest opis pokoju, w którym mieściła się drukarnia. Marszałek Piłsudski pisze:

„Umeblowanie gabinetu—drukarni składało się z biurka redakcyjnego, w którego szufladach złożone były rękopisy i różne wydawnictwa potrzebne do redakcji, otomany, w którą chowaliśmy papier, kosza, do którego szły różne odpadki produkcji — stopniowo potem spalane w piecach mieszkania, szafki składanej, w której się mieściła w górnej części maszynka drukarska, a w dolnych jej szufladach kaszty z czcionkami i wreszcie z kilku krzeseł. Oprócz tego stały dwie lampy, jedna z nich wysoka, japońska, druga na biurku. Oświetlały one nam pokój przy wieczornej robocie".

P. min. Rożnowski przygotowuje obecnie dokładny, jak go pamięta, opis urządzenia i umeblowania mieszkania.

O ile zrekonstruowanie całego mieszkania nie napotka na większe trudności, o tyle niewiadomo, **czy uda się znaleźć maszynę-bostonkę, na której Piłsudski drukował „Robotnika".** Początkowo sądzono, że maszyna ta znajduje się w Łodzi. Pisał o tym Aleksy Rżewski. Według niego drukarenkę, po aresztowaniu Piłsudskiego, odwieziono do lokalu żandarmerii przy ul. Pańskiej (obecnie Żeromskiego) i tam przebywać miała do roku 1915. **W tym czasie sprzedano ją pewnej drukarni łódzkiej, a w rok później odkupiła ją łódzka organizacja PPS. Bostonkę zainstalowano w prywatnym mieszkaniu rodziców Antoniego Purtala** (znanego działacza socjalistycznego i niepodległościowego, obecnie naczelnika wydziału gospodarczego w magistracie). **Później przeniesiono ją do drukarni partyjnej.**

W roku 1933 **p. Antoni Purtal starał się zbadać, czy jest to istotnie ta sama maszyna.** Badania nie dały pozytywnego rezultatu. Raczej sprowadzały się do tego, że nie jest to ta sama bostonka, gdyż **tamta miała, według zeznań niektórych świadków, być odesłana do Petersburga.** Dotychczas badacze przeszłości i prac Wielkiego Marszałka nie natknęli się nigdzie na dokumenty, któreby bezspornie ustaliły, gdzie znajdują się rzeczy, pochodzące z mieszkania przy ul. Wschodniej 19. W każdym razie, gdyby nie udało się odnaleźć prawdziwej maszyny — ponieważ istnieje dokładna jej odbitka fotograficzna, będzie **można w ostatnim etapie ustawić inną, identyczną maszynkę drukarską.**

Jak już wspomnieliśmy, w mieszkaniu tym, po jego rekonstrukcji, **urządzone ma być muzeum pamiątek po Marszałku.** Przed dwoma laty jednak p. Eugeniusz Ajnenkel, który z polecenia Zarządu Miejskiego zajmował się badaniem tej sprawy, zwrócił zupełnie słuszną uwagę, że **nie wystarczy dla tego celu wykupić tylko mieszkanie, zajmowane niegdyś przez Józefa Piłsudskiego.** W sprawozdaniu swym, złożonym w Zarządzie Miejskim, podkreślił on, że **dom znajduje się w dzielnicy handlowej i zamieszkały jest przez różnych lokatorów. Pod muzeum nadal mieścić się będą lokale handlowe, nad nim lokale mieszkalne, ciągły ruch na klatce schodowej powodować będzie ustawiczne zaśmiecanie wejścia do muzeum. Dla tego też jedynym właściwym rozwiązaniem byłoby wykupienie całego domu i urządzenie w nim jakiejś instytucji o charakterze społecznym pod imieniem Wielkiego Marszałka.** Łódź nie posiada zabytkowych budynków, dom zaś, w którym mieszkał Józef Piłsudski, nie posiada coprawda wartości zabytku architektonicznego, ale **ma wielką wartość historyczną.** Zachowanie tej wartości leży w interesie Łodzi i społeczeństwa łódzkiego.

Niewątpliwie Zarząd Miejski w dalszym etapie, sprawę tę zrealizuje w całej rozciągłości. (s)

Krótkie wiadomości

ROBOTY INWESTYCYJNE W ŁODZI będą przedmiotem specjalnej konferencji w Funduszu Pracy w Warszawie. Jak wiadomo, Łódź otrzymała na rok bieżący o 4 miliony złotych mniej, aniżeli w roku ubiegłym, co może się odbyć na stanie zatrudnienia. Po powrocie prezydenta Godlewskiego z urlopu podjęte będą starania w F. P. o przyznanie dalszych kredytów.

* * *

KONTROLĘ WYWOZU ŚNIEGU z domów przeprowadzili wczoraj funkcjonariusze policji. W wielu domach sporządzono protokuły karne, w innych upomniano właścicieli, by w ciągu 24-ch godzin zarządzili wywiezienie reszty śniegu poza granice miasta. Ma to duże znaczenie ze względów sanitarnych.

* * *

NAWRÓT GRYPY zaobserwowano w Łodzi w związku ze zmianami temperatury w ostatnich dniach. Grypa występuje obecnie w stanie poważniejszym i często łączy się z komplikacjami płucnymi, to też, jak twierdzą lekarze, wskazana jest najdalej posunięta ostrożność przy przeziębieniach.

* * *

WYSTAWA MORSKA otwarta zostanie w niedzielę z inicjatywy Ligi Morskiej i Kolonialnej. Na wystawie znajdą się modele największych okrętów wojennych i handlowych polskich oraz innych krajów. Specjalne eksponaty uzasadniać będą dążenia Polski do otrzymania kolonii.

* * *

DODATKOWA KOMISJA POBOROWA dla P.K.U. Łódź-Miasto II urzędować będzie w dn. 28 b. m. w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy ul. Piotrkowskiej Nr. 165. Stawić się winni mężczyźni rocznika 1916 i starsi, zamieszkali na terenie 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 i 14 komisariatów policji, którzy nie stawali w oznaczonym czasie do przeglądu wojskowego.

Władze O.Z.N. w Łodzi

Przewodniczącym został prezydent Godlewski

W związku z rozkazem Szefa Obozu Zjednoczenia Narodowego, wprowadzającym nową strukturę organizacyjną Obozu, przewidującą unifikację organizacji miejskiej i wiejskiej — dokonane zostały następujące nominacje w okręgu łódzkim:

Przewodniczący: Mikołaj Godlewski, pezydent miasta, zam. w Łodzi.

Wiceprzewodniczący: Karol Algajer, robotnik, senator, zam. w Łodzi, inż. Bronisław Michelis, działacz społeczny, zamieszkały w Łodzi, Jan Piotrowski, rolnik, zam. w Łodzi.

Sekretarz: inż. Aleksander Koźmiński, pracownik umysłowy, zam. w Łodzi.

Przebudowa dróg w powiecie

została uchwalona przez radę powiatową łódzką

Wczoraj w sali rady miejskiej przy ul. Pomorskiej odbyło się budżetowe posiedzenie rady powiatowej łódzkiej, pod przewodnictwem starosty Denysa. W posiedzeniu udział wzięło **44 radnych, reprezentujących 16 gmin wiejskich i 4 miasta niewydzielone.**

W wyniku dyskusji rada uchwaliła **budżet powiatu na rok 1938-39, który zamyka się w dochodach i wydatkach zwyczajnych sumą 860.902 zł., zaś w wydatkach i dochodach nadzwyczajnych sumą 541.299 złotych.**

Największą pozycję w budżecie, gdyż 64 proc. ogólnej sumy wydatków, stanowią **kwoty przeznaczone na budowę i utrzymanie dróg i placów publicznych.** Tłumaczy się to tym, iż drogi, położone najbliżej Łodzi, mają największy ruch kołowy i szybko ulegają zniszczeniu. W planie inwestycyjnym na rok bieżący przewidziano **przebudowę drogi wojewódzkiej Łódź—Brzeziny, przebudowę drogi wojewódzkiej Łódź—Szadek—Zduńska Wola, budowę ulic w Chojnach i t. d.**

Drugie miejsce w wydatkach zajmują sumy przeznaczone na popieranie rolnictwa.

Po uchwaleniu budżetu rada powiatowa postanowiła **zaciągnąć pożyczkę w wysokości 100.000 zł. na budowę dróg w powiecie.** Dokonano następnie wyboru 8 członków i tyluż zastępców do rady komunalnej kasy oszczędności powiatu łódzkiego. Jako delegata powiatu do związku miast polskich **wybrano starostę Denysa.** (l)

Tragiczna śmierć profesora

Spłonął żywcem wskutek wybuchu lampy naftowej

Poznań, 17 lutego.

W tragiczny sposób zmarł popularny w szerokich sferach nauczycielstwa wielkopolskiego 82-letni emerytowany profesor seminarium Bolesław Gryf-Marcinkowski.

Profesor przyjechał w odwiedziny do nauczyciela p. Augustyniaka w Śmiglu. Przed północą gospodarz udał się do kuchni, aby przygotować herbatę dla gościa. **Wróciwszy do pokoju z przerażeniem spostrzegł leżącego na podłodze prof. Marcinkowskiego, na którym tliły się resztki ubrania.**

Dochodzenie ustaliło, że **nastąpił wybuch lampy naftowej, a płonąca nafta oblała profesora.** Mimo pomocy lekarza zmarł on wskutek odniesionych poparzeń. Uwagę zwraca fakt, że **prócz ubrania tragicznie zmarłego profesora, w pokoju nic nie spłonęło od wybuchu nafty.**

Gospodarz może zająć meble

za zaległe komorne.—Orzeczenie Sądu Najwyższego

W Sądzie Najwyższym rozpatrywano proces pomiędzy właścicielem domu, a lokatorem zalegającym z komornem. Właściciel domu zajął meble lokatora, gdyż lokator nie chciał dopuścić do zastawienia i sprzedaży mebli.

Sąd Najwyższy orzekł, że zajęcie rzeczy lokatora w drodze prawnej, celem zaspokojenia pretensji właściciela domu za zaległe komorne, **nie wyłącza prawa zastawienia mebli.** Właściciel domu w podobnej sytuacji ma prawo do **sprzeciwiania się wyniesieniu rzeczy przez lokatora, a także ma prawo nawet siłą zatrzymać rzeczy wynoszone z mieszkania.** Nie wolno tylko właścicielowi domu nic takiego czynić, coby ograniczało **swobodę lokatora w używaniu mieszkania i prócz niemożności dysponowania meblami, zmuszało go do znoszenia innych dolegliwości.**

Dr. LUDWIK ROSENBERG
ordynuje w zimie
w Krynicy
Willa „Biały Orzeł"

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: L. Steckel — Limanowskiego 37, Sz. Jankielewicz — Stary Rynek 9, T. Stanielewicz — Pomorska 91, A. Borkowski — Zawadzka 45, B. Głuchowski — Narutowicza 6, St. Hamburg i S-ka (Główna 50, L. Pawłowski — Piotrkow-

Pełna tabela wygranych

I-go dnia ciągnienia I-ej klasy 41 Loterii Państwowej

(TABELA NIEURZĘDOWA — BEZ GWARANCJI).

5,000 zł. — 99958.
10,000 zł. — 66901.
5,000 zł. — 6820, 101644.
2,000 zł. — 94739.
1,000 zł. — 28037, 28196, 47139, 80198 105762, 106047, 114988,
500 zł. — 19347, 55829, 62816, 100825, 103705, 115961, 117954, 137033, 143913, 145986.
250 zł. — 7602, 24398, 33063, 34431. 46076, 53414, 69088, 69557, 91599, 92704, 92323, 97184, 99594, 107747, 112264, 114465, 117293, 123055, 140976, 146933, 146739, 155858.

Wygrane po zł. 62.50 z literą s po zł. 125

15 65 77s 101s 55s 368 514 652 758 844 59s 66s 986 87 1036 175 209s 430 524 924 54 57 2035 275s 424 611 909 3011 12 87 594 633 745 83 900 4069s 131s 287 423 647 67s 755 93s 833s 65 5023s 148 286 545 620 771 912 52s 7 87 6368 107 75 7518 52 212 441 852 994 8009 404 17 601 49 911 9086s 414 82 618 44 862s 917 68 98

10008 213 15s 38 437s 671 809 11243s 408 615 74 12093s 106s 216 405 501 732 6 907 13010 643 754 71 805 963 14053 168 70 209 351 74 424s 548s 614 976 15099 320 66s 520s 891 909 16035 113 243 370s 402 10 764 73s 918s 96 17059 87 416 42 57s 72 584 85 601 32 46s 752 870

20005 261s 69 419s 770s 21025 39 234 321 438s 532 713 817 97s 931 44s 22039 176 93 247 384s 636s 95 715 892 923 23090s 114s 55 84 97 301 615 771 869s 915 24065 209 464s 539s 84 91 653 721 832 900 22 25050 145 61 74 386 416 629 712 68 845s 920 44 26115 95 681 765 921 27101s 223 406 661 87s 730 893 28258s 452 500 76 99 615s 780 848 94 29178 305 415 537 49s 633 701s 885

30026s 125 282s 234 803 31094 456s 511 638 92s 778 83 847 900 71 32031 225 346 98 505 743 59 74 857 924s 33048 250 60s 410s 46 69 609s 711 827 8 976 34328 48 73s 87 35038 299s 301 409 51 91 98 515s 664 828s 36010 14 20s 93 114 38 456 926 37012 49 251 343 65 402 565 90 643s 7s 887 95 38069 74 6 240 433 508 740s 39018 249 389 412 16 44 634 628 55

40009 53 443 611s 719s 21 41143 325 30s 428 30 600 79s 42246 90s 359 99 441 556 663 82 755 70s 43095 221s 343 471 44000 444s 513 965 46041 218 456 47053 83 603 767s 840 48094 5 211 63 357 96 484 512 22 87 670 876 49012 40 230s 320 52 61 560 709 934

50056 90 472 507s 82 51116 201s 44 39 583s 638s 721s 883 976 52075 474 785 947s 84s 53248s 318 760 812 68s 80s 54078 293 33s 42 87 967 97 55007 82 223s 384 580 676s 714 34s 59s 81 56006 58 195 218s 310s 97 471 622 67 83 985 57242 981 58149 57s 464s 509s 781 921s 59000 36 328 68 670s 779 91

60114 82 336s 463 574 687 61016s 55 103 252 69 392s 404 77 563s 87 797 62152s 86 202s 610 82 929 63379 442 586 97 823 5 97s 64102 26 129s 88 233s 85 410 94 757s 66113s 67s 9 224 470 653 5 72 79 93 788 67082 170 413 811 68073 109 811s 99 937s 69027 91 162 292 340s 526s 800 953

70094 553 506s 70 633 786 816 902 10 99s 71124s 427 618 63 66s 770 75 92 943 72026s 130 63 207 486 643 793 813s 73313 52 887 906s 74132s 253 73 325s 409 588 611 24 789 818 75056s 312 435s 9 73 601s 32 900 76040 273 379s 631s 77034 206 10s 41 610 40 898 78187 399 421 93 730 895s 930 79067 83 120s 67 40s 93 612 37s 52 925

80112s 15 77 245 322 405 79 606 780s 885 71178 298s 628s 719 21 47 74 843 900 82065 454s 704s 24 958 70 83226 407 68 552 615 708s 66s 813s 48 90 86269 367s 427 674s 843s 916 85629 705s 20 914s 86049 73 131 42s 98s 250 700 87174 281 91s 379 614 55 812s 88114 25 267s 326s 511 645s 705 852 89053 126 293 312 78 684 879 961

90169 85 239 43 380s 419s 565 88s 891 91116 235 398 703 82125 233 564 664 76 98s 763 93026s 37 271 332 4 969s 94040s 6 199s 250s 439 553s 624 766 949 65 95145 362 90 488 771 96079s 86 142 369 411 686 968 97000 280 3 330 50 441 551 626 50 888 98078 138s 258s 365 525 874 901 99038 78 237 64 442 565 70 733 54 880 8

100266 374 407 97 595 851 101037 191s 386 414s 78s 833 63s 77 95 102043s 104 281s 320 469 692 801 24 970 103109 29 385 471s 93 880 901 88 104052 6 245 66 306 41 65 85 513s 628 38 105011 141 9 273 324 505s 637s 760 973 106000 379s 405 33 552 774s 862 953 8 107121s 49 70 95 222 54 418 576 702 829s 969 108077 406 518 62 611 852 109193 209 397s 432 4 52 565 679 90

110396 636 706 83s 111085 260 352s 532 639 796 946 66 112083s 249s 666 709s 63 113118 296 507 11 938 70 114126s 89 232 348 414 524 730s 867 84s 977s 115092 169 209 409 46 509 812s 116145 332 554s 90 891 938s 117010 44s 58 174 202s 55 83 452 560 771 118161 92 202s 801 62 119003 92 182s 342s 97 466 513 674 915

120170 204 5 313 562s 723 121038 277s 340s 404 55 522s 57 701 122086 105 388 640 94s 230 5 808 46 61 123055s 89 278 384s 509s 124273s 88 414s 634 84 711 821 943s 125274 78 521s 83 719s 829 947 126296s 413 695s 769 912s 39 127161 331 515 31s 727 61 887s 128097 194s 235 345 69 88 528 631 815 129035 47 190 259 460 563 701s 823 57

130004 17 22 122 30s 250 328s 30s 613 57 855 913 131035 184 265s 331 94 482s 565 649 95s 132261 455 536 633 851 926 48 133037 213s 426s 507 900 134174s 486s 642s 88 821 3 135023 94 162 75 248 336 8 428 537 670 865 136025 134 85 417 513 887 981 962 137027 146 363 89 721 865 138148 233 366 98 536 733 139100 511s 621s 725 912

140271 302s 98 534 722 76 976s 99 141093s 168s 72 96 206 338 89s 505 680 142088 120 327 410 91 867 934 143183 125s 144165 259 313 68 498 576 608 733s 903 145043 166 384s 695 801 19 146020s 573 879 949 147095s 186 245s 309 630 47 61 705 809s 148102s 18 35 264 329s 149036 159 200 305s 21s 73 410 26 93 881

150091 147 326 79 511 43 629 716s 886 942s 55 151618s 777 909 75 152260s 83 6 312s 28 643 852 153122 241s 320 427s 54 640 757s 802 945 154212 17 356s 61 612 747 850s 931s 92 155010 209 468 726s 64 8 97s 156514 15 730 157016 137 83 477 599 708s 87 158042s 175 270 318 517 562 159140 75 215 519s 95s 863 847s

DRUGIE CIĄGNIENIE.

20.000 zł. — 60062
5.000 zł. — 129711
2.000 zł. — 6425, 35547
1.000 zł. — 552, 23003, 68374, 134415
500 zł. — 27442, 36852, 60350, 93228, 109979
250 zł. — 11401, 16376, 21827, 52753, 53036, 56340, 58107, 64501, 65952, 70154, 76724, 83388, 86170, 86607, 92756, 98021, 93264, 124307, 126029, 131943, 132913, 135257, 136217, 142871

Zł. 62.50 z lit. s — 125.—

35s 358 466s 974 1183 461 797 2004 69 113 35 532s 915 3074 113 497 579 774 5861s 6337s 829 7346 8178 245 512 9589 713 813.

10980s 11039 216 468 782s 913 12037 574s 13110 203 249s 69 77 734s 75 92s 14298s 544s 792 15034 130 338 559 935 16317s 341 689 17180 81 430 18454 848 19534 669 984.

20723s 25 21006 165s 87 203s 56 416 42s 512s 45s 76 668 586s 22085 389 840s 23018 75 116 93 315s 24036 263 468 880 969s 25037s 26059 177s 494 630s 712 803s 934 27194 548 609 964s 28161 694 911 29108 221.

30172 276 361 31113 395 414s 89 701s 994 32019 436 566 865 33111 285s 747 34100 27 939 69 35233 44 553s 54 810 36265 487 642 37823 77 38610 766 39335 431 693 877.

41097 283 496s 834 42190 609 852 43281 898 44016 67 767s 816 45253 751s 46016 317 591 99 652 47037 48243 505 911s 49287 431 520s 675s.

50254 712s 862 52524 932 54685 804 55160 563 977 56254s 88 714 57110 268 565 718 58304 96s 970 59046 51 114 437

60061s 74 145 299 350s 438 790s 61072s 145s 685 885 62136 207 758 63142 95 492 785 858 64057 465s 65080 299 682 66016 33s 215 604 67002 24 122 88 310s 435s 592 791 68473 512 694s 901 69627 70 714 36.

70537 94 71235 93s 731s 38 811 13s 968 72117 280 485 555 624 841 73268s 499 530 831 54 74359s 75051 621 54 76532s 36 886 77175 278s 673 889s 78085 489 586 744s 92s 997s 79007 35 295 369 456 573 693

80078 382 585s 930 91s 81271 521s 753 985 82219s 486 540 733 946s 83113s 259 436 736 801 84094 426 62 973 85262s 514 86086 193 226 309 82 403 688 946s 87213 364 416s 666 71s 88315 965 89103 522 635 61 826 963.

90584 808 91539 603 90 921 92585 656 812 998 93264 400s 61 704s 73s 998 94006 119 56 294 304 69 485 95635 835 40 96141s 265 384 763s 987s 97140 65 342 413 857 98034 235 375 559 99289 371 469s 526 991s.

100285 101008 801 102505 90 652 800 103214s 878 961 104270s 351 78 92 670 105552s 65 106102s 281 526 826s 107196 884s 90 921s 108281s 531 625 73s 757 109303 27 43s 57s 979.

110092s 285 411 54 546 71 647 111477 717s 112290 388 113014 46s 128 552 71s 114840s 115061 369s 742 802 116096 491 117504s 631s 709 118111s 56 478 665 744s 877 119752.

120172 358 937 121643 704 809 14s 123376 405 34 850 124687 957 125442s 576 785 126552 649s 752s 127466 600 714 128671 933 129401s 77.

130126s 546 66 985 131081 168 423 521s 854 132746 808 133066s 181s 96 206s 32 60 984 134091 104 333s 585 877s 82 981 135239 502 136000 119 341 537 605 70 816s 19s 137315s 536 138397 473 626 139267 346.

140795 965s 141041 834 967 142109s 947 62s 143167 372 610 144458 556 795 145142 [illegible] 418 633 749 146228 574 147020 45 193 504 837 992 149037s 48s 276 313 748s.

150033s 137s 40s 307s 83 468 510 151362 68 152421s 659 845 153344 752 154337 671 708s 155269 317 655 76 157127 315s 158013 224s 991s 159294 739 841s.

TRZECIE CIĄGNIENIE.

Zł. 62.50 z lit. s — 125.—

114 502 84[illegible] [illegible]87 74 1047 87 2[illegible]6s 370 93 08s 408s 2037s 53 232 347 872s 937 4110s 299 478 560s 785s 5248 58 780 850s 6018 52s 294 631 7409 798 8277 670 876 9190 402 757 925.

10751 11235 12627s 883 13321 442s 48s 552 739s 14100 34 94 338 15149s 352 789 849 910 16021 105 54s 917 71 17114s 651 18018 126 387 445 665 19050 216 57s 573.

20115 387 21477 633 82 704 805s 31 22161 73 216 28 36 873 914 35 23017 70 466 668 739 95 24469 25082 234 427 665 87 975 26146 47 296 454 93s 734 27583 858s 28405 567 980 29121 41s 575.

30001 30 522 694 709 31057 276 533 79 665 716 20 52 32054 206s 695 33249 686 725 48 806s 34081s 249 50 449s 669s 895s 35696s 97 36005 243 308s 81 704 37238s 785s 38730s 96 951s 91 39156 887

40090s 110s 20 288s 533 770s 829 41007s 435 92 737 994 42169 266s 85 445s 538s 618 43231 44102 534 703 35 856 988 45476s 631 715 48 46087 557s 94 845s 47180 381 439 535 746s 82s 827 45 48461 598 49247 433.

50100 418 819s 51062 483 520 55s 949 52178 315s 44s 752 56 53262 656 54817s 55499 834s 985 56038 57443 579 700 76 812s 58362 584s 59846.

60194s 457s 592 982 61112 49 s213s 618s 782 62303s 633s 812 63178 328 89 970 64262 422 779s 65187 590 718 30s 66122 52 352s 73 67086s 194 471 785 68031 314 32 65s 539s 706 829 69153 84s 86s 301 75s 421s 98 655 709 928.

70387s 711s 72 851s 71091s 147s 656s 72168 240 319 862 70s 961 73161s 827 923s 32 74042 203 26 33s 91 401s 60s 88 626 776 83 850 98 75035 327 510 82 600 26s 51s 76111 384 [illegible] 895s 968 90 77120s 419s 712 988 78304 645s 721 28 79269 383 433 605 927s 51.

80163 413 760 869s 81394 445 67 700 82325 476 500 44 868 998 83126 207 84 683 84888 966 85203 439 508 808 923 86231 387 434 511 87307s 490 645 923 96 88451 566s 89539 844.

90281s 91040 101 393s 666 92095 426 70s 756s 93128 221 57 415 17s 94008 103s 298s 95049s 193s 254 402 95 96035 698 811 48 97063 379s 98014s 367 647 99081 156 608

100140 404 75 101004 273 85 622 102443 712 98s 832s 103405 505 916 91s 104158 424 105169 672 809 106075s 211 848 58 917 107069 748 981 108151 872s 84 109025 72s 175 408 42

110222 111443s 48s 638 804s 15 30[illegible] 955 112036 97 161 393 551s 869s 113165 441 95 543 651 884 939 114034 181 734 115601 69 117211s 73 356 96 444 97 846s 118583 706 826 97 971 119353 65s 673s 887

120279 374 540 648 121826 966 122073 163 217 652 97 975 123088 382s 90 524 932 124095 150s 381 678 813s 125867 96s 917 126401 815 127474 575 128020 35 185 510 638 903s 4 129095 256s 470 87 663s 804

130148 216 131617 923s 132249 712 133917 49 134019 38 68s 203 561 135098s 220s 57 322 589 721s 136136s 411 546 724 92 891 942s 137176 225 47 402 747 82 850 138268 580 682 804 66 139923 48

140063s 85 281 729 141076 251 809 33 958s 142206s 397s 512 16 143822 144021 362 85 646s 145006s 126s 81s 820 957 146018 143 258 68s 854 87 147014 225s 345 80s 484 148031 837 149475 585s 604 16s 43 819 907

150028s 138 97s 467s 712 870 151028 183 567 657 75 85s 747 895 152467 660s 847 153304 843 154178 412 598s 866s 994 155734s 78 837 156368 576s 842 935 157420 878s 158192s 546 159022s 437 633

Nasze losy wyprzedane!!

Na liczne zapytania komunikujemy uprzejmie, że losy nasze 1-ej klasy 41 Loterii zostały całkowicie wyprzedane.

Przepraszamy tych wszystkich, których zleceń niestety wykonać nie możemy.

KOLEKTURA LOTERII KLASOWEJ

N. JATKA

CASANOVA

Dziś i codziennie o godz. 5.30 pp.
PODWIECZORKI TANECZNE
z pełnym programem artyst.
Konsumcja tylko zł. **1.50**

Sytuacja akademików-Żydów

jest z roku na rok gorsza i wymaga pomocy społeczeństwa

Onegdaj wieczorem, w sali stowarzyszenia humanitarnego „Bnej-Brith", wygłosił interesujący odczyt na temat „Za kulisami akcji o ghetto ławkowe na uniwersytetach" znany działacz społeczny, b. poseł na sejm, docent dr. Ignacy Schiper.

Niemieckie ustawy antyżydowskie znalazły naśladowców w obozie antysemityzmu polskiego. Walka, jaka się obecnie toczy, jest walką o kulturę. Nie należy utożsamiać kultury polskiej z „kulturą" propagowaną przez naśladowców metod Trzeciej Rzeszy. I podejmując walkę o honor akademika żydowskiego, stajemy tym samym w jednym szeregu ze światłą częścią społeczeństwa polskiego, o utrzymanie i zachowanie najwyższych dóbr kulturalnych.

Dr. Schiper wskazuje, że liczba akademików—Żydów na wyższych uczelniach w Polsce, maleje z roku na rok. Przed kilku laty jeszcze na uczelniach warszawskich, koncentrujących gros akademików żydowskich, **liczba ich wynosiła przeszło 6000. W ostatnim roku wynosi już tylko 2000.** Jeśli doliczy się do tego 1/3 studentek, które w niewielkim tylko odsetku wnikają w zawody produktywne, otrzymamy liczbę 1200—1300 studentów.

Prelegent omawiając walkę o utrzymanie pełnych praw akademików żydowskich podkreśla jeszcze jeden ważny moment — **złą sytuację materialną, w jakiej znajdują się studenci.** Nędza wśród nich jest tak wielka, że nie są oni w stanie opłacać nawet czynszu w Domu Akademickim, **wynoszącego zaledwie 12 i pół zł. miesięcznie.** Z tych względów dr. Schiper apeluje do społeczeństwa żydowskiego, by pomogło akademikowi przez zapisywanie się na członków „Auxilium Academicum Iudaicum". (t).

Parcele budowlane

przy ul. Krzemienieckiej i Retkińskiej

do sprzedania

Zgłoszenia do p. **Hermana,** ul. Piotrkowska 51, prawa oficyna, I piętro od 10—12 w południe i od 4—5 po południu w dni powszednie

Już ukazał się w sprzedaży
Nr. 8
wielobarwnego, pełnego emocjonujących opowieści i przygód tygodnika

„WĘDROWIEC"

Na ciekawą treść nowego numeru składają się:
WYPRAWA PO DRZEWO CHINOWE
opowiadanie egzotyczne
JAZDA NA NARTACH
poradnik sportowy
NAPOLEON WRACA Z ELBY
nowy rozdział „Hrabiego Monte-Christo"
KUBUŚ WŁÓCZYKIJ I JEGO MLECZNY BRAT
barwny film humorystyczny
i wiele innych ciekawych nowości.

Cena numeru tylko 10 groszy

Przygody Buffalo Billa

bohatera Dalekiego Zachodu
Nr. 2 p.t.
POJEDYNEK NA TOMAHAWKI
ukazał się w sprzedaży
Cena 10 groszy

Proces pastora Niemoellera

odsłania rzeczywistość w Trzeciej Rzeszy. — Mimo zamkniętych drzwi przedostają się z sali sądowej wieści, świadczące wymownie o konfliktach, dojrzewających w Niemczech. — Kim jest i o co został oskarżony pastor Niemoeller?

Głośny proces pastora Marcina Niemoellera w Berlinie, który pasjonuje nietylko Niemcy, ale całą opinię publiczną w Europie, został odroczony na kilka dni, wskutek zatargu oskarżonego z jego obrońcami. Zatarg powstał z tego powodu, że pastor Niemoeller **domagał się od nich, by wciąż ponawiali wnioski o prowadzenie sprawy przy drzwiach otwartych, chcąc, jak się wyraził — „by cała uczciwa opinia publiczna dowiedziała się, co kryje się za kulisami mojego oskarżenia", podczas gdy obrońcy, obawiając się władz, systematycznie się od tego uchylali. W rezultacie pastor Niemoeller zrzekł się obrony i sąd przerwał rozprawę na kilka dni.**

Proces ten jest wyjątkowo interesujący w chwili obecnej. Powstał on bowiem na podłożu przemian, jakie dokonywane są obecnie w Trzeciej Rzeszy. Wiadomo, iż niezadowolenie w kraju narasta, wiadomo, iż, mimo wszelkich pozorów, **wrzenie w armii nie ustaje.** Opanowanie całego życia przez aparat narodowo-socjalistyczny umożliwia **zatajenie przed światem istotnych konfliktów,** rozgrywających się w Trzeciej Rzeszy tak dalece, że nawet dziennikarze zagraniczni, przebywający w Niemczech, nie są w stanie dotrzeć do źródła informacyj. Mimo to, te skąpe wieści, które przedostają się przez „zamknięte drzwi", świadczą wymownie o tym, że **Niemcy bynajmniej nie są tak „zgleichschaltowane", jak twierdzą kierownicy Trzeciej Rzeszy.**

Na tle tych fermentów zrodził się **proces pastora Niemoellera,** jednego z nielicznych duchownych protestanckich, którzy nie podporządkowali się ideologii narodowo-socjalistycznej. Pastor Niemoeller twierdził, że **ukochanie Niemiec nie jest identyczne z ukochaniem i nie krytykowaniem rządu** — musiało go to wcześniej czy później zaprowadzić na ławę oskarżonych.

Mimo, że sprawa prowadzona była przy drzwiach zamkniętych, coś nie coś przedostało się do opinii publicznej. Pastor Niemoeller właściwie nie bronił się. Jego przemówienie, miast zawierać akcenty obrończe, zawierało **całą linię oskarżeń pod adresem reżymu i kierowników narodowo-socjalistycznych Niemiec.** A jaką rolę pastor Niemoeller odgrywał, świadczy fakt, że mimo niesłychanej presji, jaką wywierała policja na ludność, starając się nie dopuścić do jakichkolwiek wystąpień w czasie procesu — **przed gmachem sądowym gromadziły się tłumy, domagając się uwolnienia aresztowanego i przerwania procesu.** Na ręce pastora Niemoellera w więzieniu napływały **dziesiątki tysięcy listów z zapewnieniami o oddaniu i przywiązaniu.** To wszystko wymownie świadczy o fermentach, narastających powoli, lecz systematycznie, fermentach, które wcześniej czy później spowodują wybuch.

O co został oficjalnie oskarżony pastor Niemoeller? — **O zamach na bezpieczeństwo państwa, obrazę dostojników państwowych i rozpowszechnianie kłamliwych wiadomości.**

Warto zapoznać się z życiem oskarżonego, by zorientować się, na jakiej podstawie skonstruowano podobne oskarżenia.

Wybuch wojny zastał Niemoellera na stanowisku **młodego oficera marynarki.** Już w ciągu kilku pierwszych miesięcy wykazał on tak wielkie zdolności, że mimo młodego wieku (Niemoeller urodził się w roku 1892), **mianowano go dowódcą łodzi podwodnej.** Na tym stanowisku Niemoeller dokazywał wręcz cudów odwagi i poświęcenia. Dzienniki niemieckie pisały o nim codziennie. **Nazywano go nieomal bohaterem narodowym.** Podejmował się najtrudniejszych, najbardziej ryzykownych zadań. Odegrał **wyjątkową rolę w czasie wielkiej bitwy morskiej pod Skagerrak** — nazwisko jego wymienione było w rozkazie naczelnego dowództwa, jako tego, który **przyczynił się do uratowania floty niemieckiej.**

A gdy wojna skończyła się(Niemoeller dokonał znów czynu, o którym prasa niemiecka rozpisywała **się przez wiele** miesięcy: Na mocy traktatu wersalskiego **flota niemiecka miała być wydana zwycięzcom.** Część istotnie wydano. Część zatopiono. Kontrolerzy wojskowi ententy mieli obowiązek zbadać, czy pobite Niemcy nie zachowały ani jednego statku bojowego. Zwłaszcza chodziło o łodzie podwodne. I wówczas **kapitan Niemoeller oświadczył, że swej łodzi nie odda, ani jej nie zatopi.**

— Ta łódź podwodna pozostać musi jako symbol dawnej i przyszłej świetności Niemiec — oświadczył w odpowiedzi na rozkaz swego naczelnego dowództwa. **I schował ją.** Poszukiwano jej bardzo skrzętnie — **Niemoeller nie zdradził kryjówki.**

Flota niemiecka nie istniała. Niemoeller musiał włożyć cywilne ubranie. Przez kilka lat **boryka się z nędzą, podejmuje się każdego zajęcia, nie gardzi nawet robotą fizyczną.** I rzecz ciekawa — gdy rozpoczyna się ruch narodowo - socjalistyczny, **Niemoeller staje się jednym z pierwszych zwolenników Hitlera.** Wierzy, że doprowadzi on do odrodzenia Niemcy. Rozczarowanie nastąpiło jednak bardzo szybko. Po upływie sześciu miesięcy **występuje z partii, gdy przekonał się, iż wielkie hasła były tylko demagogią, obliczoną na zdobycie władzy.** Wstępuje wówczas **na teologię, zdaje egzaminy z odznaczeniem i zostaje pastorem.**

W roku 1930 osiedla się w Dahlem. Przez kilka lat nie bierze żadnego udziału w życiu politycznym. Gdy jednak narodowy socjalizm obejmuje władzę w Niemczech, **pastor Niemoeller wszczyna kampanię przeciwko reżymowi, nie mogąc pogodzić się z metodami stosowanymi przez państwo narodowo-socjalistyczne. Występuje przeciwko prześladowaniu kościoła katolickiego i Żydów, gromi naginanie kościoła protestanckiego do roli narzędzia partii, wypowiada się przeciwko nowym metodom wychowania młodzieży, występuje przeciwko obozom koncentracyjnym.**

Usiłowano zmusić go do milczenia. Zaczęło się od ostrzeżeń, po tym nastąpiły groźby. **Pastor Niemoeller nie ulękł się i nie ugiął.** Odważnie prawił w swych kazaniach w kościele o wszystkiem, co dyktowało mu sumienie. Cieszył się ogromną popularnością. Na kazania jego przybywali ludzie nie tylko mieszkający w Dahlem, lecz i z innych dzielnic Berlina.

Oskarżono go **o zamach na bezpieczeństwo państwa, obrazę dostojników państwowych i szerzenie nieprawdziwych wiadomości.** Pastor Niemoeller w dalszym ciągu się nie ugiął. Obawiano się, że zagranica i opinia publiczna w Niemczech, zdławiona i zgnębiona, dowiedzą się zbyt wiele, gdy zacznie on przemawiać w sądzie. Dlatego zarządzono prowadzenie sprawy **przy drzwiach zamkniętych.**

Za kilka dni zostanie ona wznowiona. Mimo, że według specjalnego zarządzenia drzwi sali rozpraw mają być „uszczelnione" — w dalszym ciągu przedostawać się będą wiadomości na zewnątrz i aczkolwiek skąpe, pozwolą na zorientowanie się w nastrojach rzeczywistych, panujących w Trzeciej Rzeszy.

A. F.

Przeciw zmianie ordynacji wyborczej

wypowiedziała się konferencja przedstawicieli stronnictw socjalistycznych

Onegdaj wieczorem w „Sali Angielskiej" odbyła się konferencja zwołana przez OKR. PPS. oraz przez OKZZ. z udziałem delegatów PPS., NSPP., Bundu oraz klasowych związków zawodowych, w sprawie projektu zmiany ordynacji wyborczej do rad miejskich sześciu największych miast.

Na konferencji przewodniczył prezes OKR p. Szewczyk, do prezydium weszli pp. Szczerkowski, Goliński, Purtal, Siciński, Nutkiewicz i Zerbe. Referat wygłosił p. Wachowicz, który wypowiedział się, zgodnie ze stanowiskiem władz partyjnych PPS za utrzymaniem dotychczasowej ordynacji wyborczej do rad miejskich. Delegaci poszczególnych związków i organizacyj złożyli oświadczenia solidaryzujące się ze stanowiskiem PPS.

Na zakończenie uchwalono rezolucję, w której domagano się zachowania powszechności głosowania przy wyborach do rad miejskich i przywrócenia 5-przymiotnikowego głosowania przy wyborach do ciał parlamentarnych oraz wysłano do prezydium rady ministrów depeszę, zawierającą powyższe postulaty. (i)

„EUROPEJSKA" Ceny normalne
Dziś nieodwołalnie PORAZ OSTATNI wystąpi w nowym repertuarze
WIERA GRAN

Gruźlica w Łodzi

Charakterystyczna jest wymowa cyfr w dziedzinie walki z gruźlicą.

Zestawienia stwierdzają, że w dniu 31 grudnia 1936 roku przebywało pod obserwacją ogółem 4.934 chorych na gruźlicę.

Liczba chorych w dniu 31 grudnia 1937 roku wzrosła do 5.948 osób przebywających na obserwacji.

W kierunku wykrycia choroby tej przeprowadzono w roku 1936 — 18.374 badań lekarskich, a w roku 1937 badań takich było 18.526.

Dzieci nieślubne

Poszukiwanie ojcostwa i macierzyństwa. — Uznanie dziecka nieślubnego.—Prawo do alimentów i do spadku

Jak wykazują dane statystyczne, naturalny przyrost ludności w Polsce wynosi około 430 — 450.000 urodzeń rocznie, z tych w r. 1937 było 57.000 urodzeń nieślubnych. Stanowi to około 12 procent ogólnego przyrostu ludności. Cyfra iście zastraszająca.

Los dzieci nieślubnych, nie mających wiadomego ojca, więc dzieci „przypadku", był zawsze smutny. Krzywdziło je życie i krzywdziło prawo. Dopiero **wprowadzenie prawa z 1913 r. o polepszeniu bytu dzieci nieślubnych zmieniło sytuację tak dzieci nieprawnych, jak też i ich matek.**

Ograniczając prawa dzieci nieślubnych, prawodawca miał na celu zabezpieczenie przede wszystkim bytu materialnego dzieci pochodzących z prawego łoża i nietykalność rodziny. Dla tych to powodów **„poszukiwanie ojcostwa jest zabronione".** Tylko w przypadku porwania, gdy czas porwania zgadza się z czasem poczęcia, porywający może na żądanie osób interesowanych być uznany za ojca dziecięcia (305 K. C.). Poszukiwanie macierzyństwa jest wprawdzie dozwolone, lecz jest uwarunkowane **dość skomplikowanym jego udowodnieniem.** Lecz dzieci zrodzone nie w małżeństwie (art. 29) mogą być uprawnione przez małżeństwo ich rodziców następnie zawarte, gdy rodzice przed małżeństwem prawnie zawartym je uznali, lub gdy przy spisaniu aktu małżeństwa uznają. O ile uznanie dziecka naturalnego przez ojca nie nastąpiło w akcie jego urodzenia, **nastąpi przez akt urzędowy** i jest dopuszczalne nawet w toku toczącej się przeciwko ojcu sprawy o alimenta lub też po uprawomocnieniu się zapadłego w tej sprawie wyroku (art. 3).

Uznanie dziecka naturalnego w ciągu małżeństwa, zrodzonego poza małżeństwem, **nie może szkodzić ani współmałżonkowi ani dzieciom z prawnego małżeństwa pochodzącym.** Uznanie to osiągnie skutek dopiero po rozwiązaniu małżeństwa, o ile ze związku legalnego nie **pozostały dzieci. Matka dziecka nieślubnego, uznanego przez ojca, ma prawo żądać alimentów i zwrotu wydatków wywołanych rozwiązaniem,** nadto ojciec dziecka obowiązany jest dostarczyć jej utrzymanie aż do czasu wyzdrowienia. Żądanie takich wydatków może być wniesione tylko przed upływem roku od dnia rozwiązania.

Gdy ojciec dziecka naturalnego nie uznał go, lub też gdy uznanie nie może mieć skutków prawnych, lub nie mogło być dokonane ze względu na sprzeciw osób zainteresowanych, wówczas obowiązany on jest, odpowiednio do swej sytuacji majątkowej i stanowiska społecznego matki, **łożyć na utrzymanie dziecka, jeśli ono tego potrzebuje, do jego pełnoletności.** Wysokość tych kosztów określa się, mając na uwadze, w jakim stopniu matka może brać udział w kosztach utrzymania dziecka. Rodzice bowiem obowiązani są dać swym dzieciom nieprawnym sposób do życia, a więc żywić je tymczasem i wychowywać (303 K. C.). Obowiązek ten ze strony ojca ustaje i przed pełnoletnością, **w razie zamążpójścia córki nieślubnej, lub gdy dziecko jest już przygotowane do przeznaczonej mu działalności.** Nadto, jeżeli opiekowanie się dzieckiem pozbawia matkę możności pracy zawodowej (zarobkowej), ojciec dziecka nieślubnego obowiązany jest łożyć również na utrzymanie matki, potrzebującej pomocy materialnej.

Jeśli chodzi o spadkobranie, **dzieci nieślubne, których uznanie dla tych lub innych względów nie mogło mieć skutków prawnych, nie mają praw do dziedziczenia po ojcu.** Przysługuje im tylko prawo do alimentów z pozostałego po ojcu lub matce majątku, z uwzględnieniem zamożności ojca lub matki oraz ilości i jakości dziedziców prawych. Gdy ojciec lub matka dziecka, ze związku cudzołożnego lub kazirodczego pochodzącego, nauczyli je rzemiosła, lub też gdy jedno z nich zapewniło mu alimenty za życia, to **dziecko do spadku po nich nie może rościć pretensyj.**

Wspomnieć jeszcze wypada o przysposobieniu (adoptowaniu) według prawa z 1913 r., które **zezwala na przysposobienie własnego dziecka nieślubnego bez przestrzegania tych przepisów, jakimi jest uwarunkowane przysposobienie cudzego dziecka.** Przyczynia się to niewątpliwie do ułatwienia dziecku nieślubnemu wejścia do rodziny nawet wówczas, gdy dla innych względów nie udaje się jego uznanie.

B. S.

Dnia 17 lutego 1938 r. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach mój najukochańszy mąż, nasz drogi ojciec, teść i dziadek

b. p. HERSZ SPIRO

OBYWATEL m. ŁODZI, przeżywszy lat 66.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok nastąpi dziś w piątek, dnia 18 b. m. o godz. 1-ej po poł. z domu żałoby przy ul. Gdańskiej Nr. 31a, o czym zawiadamiają pozostali w nieutulonym żalu

Żona, dzieci i rodzina

Strajk w przemyśle pończoszniczym

ma się rozpocząć w poniedziałek. — Zatargi w fabrykach łódzkich

Wczoraj wieczodem odbyło się **zebranie delegatów fabrycznych przemysłu pończoszniczo-kotonowego,** zwołane specjalnie dla zajęcia stanowiska wobec niemożności porozumienia się z przemysłem w sprawie nowej umowy zbiorowej.

W wyniku dyskusji delegaci fabrycz ni uchwalili **proklamować strajk w prze myśle pończoszniczym,** wychodząc z założenia, że wszelkie próby polubownego omówienia warunków nowej umo wy zbiorowej zostały wyczerpane. **Ter minu strajku nie określono, pozostawia jąc do uznania** walnego zgromadzenia robotników, które zwołane zostało na niedzielę. Prawdopodobnie strajk rozpocznie się **w nadchodzący poniedziałek.**

* * *

W zakładach przemysłowych **Kruschego i Endera** miał miejsce wczoraj **1-godzinny strajk protestacyjny na sku tek zarządzonej racjonalizacji pracy.** Robotnicy, którzy obsługiwali dotychczas jedno krosno, według zarządzenia dyrekcji **mieli obsługiwać dwa krosna.** Mimo, że spowodowałoby to podwyższenie zarobków robotniczych, **zaprotestowali oni przeciwko temu, uważając, że praca będzie zbyt wyczerpująca.** Na dziś zwołano w tej sprawie konferencję w inspekcji pracy.

* * *

Wczoraj w inspekcji pracy odbyła się, pod przewodnictwem inspektora okręgowego inż. Wyrzykowskiego konferencja w sprawie **likwidacji strajku robotników, zatrudnionych w formiarniach pończoch.** W wyniku długich narad obie strony poszły na pewien kompromis — **robotnicy obniżyli swe żądania z 20 do 17 proc., zaś przemysłowcy zaproponowali 5 proc.** Ponieważ nie posunięto się dalej — **strajk trwa w dal szym ciągu.**

* * *

Wczoraj rozpoczął się **strajk okupacyjny w fabryce Wolmana i Goldmana przy ul. Żwirki 17,** z powodu niestosowania się przez właścicieli do orzeczenia nadzwyczajnej komisji rozjemczej. O wyniku i powodach strajku powiadomiono inspektorat pracy.

* * *

Zastrajkowali wczoraj również t. zw. **„sztoperki"** zatrudnione w warsztatach chałupniczych. Strajkuje 400 robotnic domagając się podwyżki płac.

* * *

Nowy zatarg wynikł w przemyśle dzianym. Robotnicy domagają się **podwyżki płac i nowego układu zbiorowego.**

* * *

Woźnice i robotnicy zatrudnieni w przedsiębiorstwach transportowych zagrozili strajkiem w razie **nieotrzymania podwyżki płac o 30 proc.** (i)

Nasz reporter zanotował:

31-letni Stefan Gadomski, zamieszkały przy ul. Miodowej 3 w celach samobójczych zadał sobie kilka ran nożyczkami w klatkę piersiową. Lekarz pogotowia udzielił mu pomocy.

* * *

49-letni Feliks Kałasik wskutek spożycia nadmiernej ilości spirytusu denaturowanego uległ ciężkiemu zatruciu. Pogotowie przewiozło go do szpitala.

* * *

Franciszek Czempiasz, zamieszkały przy ul. Rącznej 3, przez omyłkę napił się jakiegoś trującego płynu zamiast lekarstwa. Lekarz pogotowia przewiózł go do szpitala.

* * *

Podczas małżeńskiej awantury ranny został narzędziem w głowę Michał Cywiak, zamieszkały przy ul. Krasickiego 22. Rannego opatrzył lekarz pogotowia.

* * *

Na ul. Piotrkowskiej auto najechało na przechodzącego przez jezdnię 49-letniego Mariana Janczaka, zamieszkałego przy ul. Kilińskiego 31.

* * *

Stanisław Borowski, zamieszkały przy ulicy Obywatelskiej 21 na Chojnach, spadł ze schodów i potłukł się ciężko. Lekarz pogotowia P. C. K. udzielił mu pomocy.

* * *

Nieznani sprawcy zakradli się w dniu wczorajszym do mieszkania Henryka Sussera przy ul. Nawrot 57 i zabrali czterolampowy aparat radiowy wartości około 400 złotych. Policja prowadzi dochodzenie.

* * *

Ubiegłej nocy złodzieje dostali się za pomocą oderwania drzwi od podwórza do owocarni Mordki Zysmanowicza przy ul. Kilińskiego 25, skąd skradli owoce i słodycze na sumę 200 złotych. Władze policyjne prowadzą w tej sprawie dochodzenie.

* * *

W dniu wczorajszym pozostawiono w korytarzu wydziału opieki społecznej przy ul. Zawadzkiej 11 niemowlę płci męskiej w wieku około 3 miesięcy. Dzieckiem zaopiekowała się policja.

ODCZYT DR. M. KLAJNBAUMA W SALI FILHARMONII.

We wtorek, dnia 22 b. m. o godz. 9 wiecz. wygłosi w sali „Filharmonii" dr. M. Klajnbaum z Warszawy, członek C. K. Org. Syjon. w Polsce referat n. t. „Diaspora i Palestyna na tle sytuacji światowej".

Odczyt ze względu na temat oraz osobę prelegenta wzbudził wielkie zainteresowanie.

Napad bandycki pod Łodzią

Trzej sprawcy skazani zostali na 15, 10 i 8 lat więzienia

Dnia 7 sierpnia o północy trzej bandyci napadli na zagrodę Mariana Kolasy we wsi Mirosławice, pow. łódzkiego. Gdy właściciel zagrody **zerwał się ze snu, ujrzał jakiegoś osobnika, szperającego w szafie, podczas gdy drugi osobnik stał przy jego łóżku, grożąc mu rewolwerem.**

Między Kolasą a bandytami wywiązała się walka, podczas której **jeden z napastników strzelił kilkakrotnie, zabijając właściciela zagrody.**

Na odgłos strzałów zbiegli się okoliczni chłopi, którzy puścili się w pogoń za uciekającymi zbrodniarzami, lecz nie zdołali ich ująć.

Bandyci pozostawili na miejscu zbrodni **rewolwer i łuski.** Udało im się zrabować 500 złotych w gotówce oraz kolczyki i pierścionki wartości 140 zł.

Wszczęte dochodzenie ustaliło, iż **napadu dokonali dwaj bracia Stanisław i Bolesław Wojtczak oraz Władysław Stefanik.**

Wszyscy trzej odpowiadali wczoraj przed sądem okręgowym w Łodzi. Rozprawie przewodniczył sędzia Wiśniewski. Wojtczakowie przyznali się do rabunku, zaznaczając jednak, że **nie mieli zamiaru nikogo zabijać.** Stefaniak nie przyznał się do udziału w napadzie.

Sąd po naradzie skazał Stanisława Wojtczaka na 15 lt więzienia, Bolesława Wojtczaka na 8 lat więzienia i Władysława Stefaniaka na 10 lat więzienia.

Fałszerze weksli skazani

jeden na 2 lata, drugi na 10 miesięcy więzienia

Jan Mateusz Radłowski, buchalter, pracujący w przedsiębiorstwie budowlanym Stefana Markiewicza w Rudzie Pabianickiej, zwrócił się do swego znajomego właściciela hurtowego składu materiałów budowlanych Alfonsa Messa z prośbą o **zdyskontowanie weksli,** zaopatrzonych w żyra pierwszorzędnych firm łódzkich. Mess spełnił prośbę znajomego. Od tego czasu Radłowski nie tylko sam przynosił weksle do dyskonta, lecz **sprowadził jeszcze dwóch swych przyjaciół, Kazimierza Gąsiorowskiego oraz Eugeniusza Zappa,** którzy również zwrócili się do p. Messa z prośbą o zdyskontowanie weksli.

Ogółem p. Mess zdyskontował im weksle na sumę 6.000 złotych. Gdy nadeszły terminy płatności, okazało się, iż **podpisy wystawców i żyrantów są sfałszowane.**

Policja aresztowała Gąsiorowskiego i Radłowskiego, natomiast trzeci uczestnik tej fałszerskiej afery, Eugeniusz Zapp, zbiegł.

Wczoraj obydwaj fałszerze zasiedli na ławie oskarżonych w łódzkim sądzie okręgowym.

Gąsiorowski przyznał się do winy, wyjaśniając, iż **płacił Radłowskiemu i Zappowi po 15 złotych za każdy przez nich sfałszowany weksel. Pieczątki firm zamawiał sam w różnych zakładach. Co do motywów, które skierowały go na drogę występku, oskarżony wyjaśnił że chciał zwrócić pieniądze niejakiemu Marcinkowskiemu, który padł również ofiarą jego fałszerstw i za co skazany został na 2 lata z zawieszeniem.**

Sąd po naradzie ogłosił wyrok, **skazujący Gąsiorowskiego na 2 lata więzienia, Radłowskiego zaś na 10 miesięcy więzienia.**

Miłość, zazdrość, nienawiść

oto główne tematy wspaniałej kolekcji nowel, drukowanych w nowym, niecierpliwie oczekiwanym numerze tygodnika

10 gr. **7 Nowel** 10 gr.

Pani mecenas Mruczkówna przyjmuje — Simona umiera — Czułe serce panny Marty — Wizyta nieznajomego i wiele innych.

TEATR MUZYKA SZTUKA

TEATR POLSKI.

Dziś o godzinie 8.30 wiecz. sztuka Stefana Pollatschka i Andrzeja Marka „Dr. Berghof przyjmuje od 2-ej do 4-ej", w inscenizacji Br. Dąbrowskiego i w dekoracjach O. Axera.

Passe-partout nieważne.

Jutro o godz. 4-ej po poł. „Gałązka rozmarynu" Zygmunta Nowakowskiego, w abonamencie szkolnym.

Jutro wieczorem „Dr. Berghof przyjmuje od 2-ej do 4-ej".

TEATR KAMERALNY.

Dziś o godz. 4-ej po poł. „Świerszcz za kominem" Karola Dickensa w abonamencie szkolnym. Dziś o godz. 8.30 wiecz. schodząca w pełni powodzenia z afisza komedia Caillavet'a i Flers'a „Papa" z Kazimierzem Junoszą-Stępowskim w roli tytułowej.

Jutro o godz. 8.30 wiecz. premiera komedii francuskiej La Verneuill'a „Azais", w której wystąpi gościnnie Kazimierz Junosza-Stępowski w jednej z najdoskonalszych kreacji swego repertuaru.

TEATR POPULARNY.

Dziś o godz. 4.15 komedia Wł. Perzyńskiego „Szczęście Frania" w reż. Z. Biesiadeckiego z Dąbrowską, Dywińską, Kossowską, Plucińską, Nowosielskim, Pietraszkiewiczem i Sipińskim.

Jutro o godz. 8.15 wieczorem „Mecz małżeński".

TEATR NA WIDZEWIE.

Dziś o godz. 8.15 wiecz. komedia W. Lichtenberga „Mecz małżeński" w reżyserii Z. Bończy z Relewicz-Ziembińską, Skubniewską, Bończą, Hańczą, Leszczyńskim i Plucińskim.

TEATR W FILHARMONII.

Dziś o godz. 21.30 w dalszym ciągu dana będzie operetka „Komediant" z gościnnym występem Pawła Bursteina i Liliany Lux.

ZE ŚWIATA ARTYSTYCZNEGO.

Miasto nasze gości popularną pieśniarkę warszawską **p. Wierę Gran.** Pani Gran znana jest już naszej publiczności, dzięki licznym audycjom **Polskiego Radia.**

Dyrekcja kawiarni Europejskiej zaangażowała **p. Gran** na kilka gościnych występów w bieżącym tygodniu. Nie wątpimy, że spotka się to z uznaniem muzykalnych sfer Łodzi, którym zarówno wysoki poziom artystyczny, jak i dobór repertuaru da prawdziwe zadowolenie ze słuchania tego interesującego koncertu pieśni.

Z KONSERWATORIUM MUZYCZNEGO H. KIJEŃSKIEJ-DOBKIEWICZOWEJ.

W niedzielę, dnia 20-go b. m., o godz. 16.15 w sali Konserwatorium przy ul. Traugutta Nr. 9 (tel. 210-86) odbędzie się w V roku szkol. bież. wieczorek muzyczny uczniowski. Udział biorą klasy fortepianowe, skrzypcowe, wiolonczelowa, instrumentów dętych i kameralna, prof. Dobkiewicza, Kijeńskiej-Dobkiewiczowej, Brandta, Nagujewskiego, Wiłkomirskiego i p. Romanowskiej. Dochód przeznacza się na wpisy dla biednych uczniów Konserwatorium. Bilety w cenie po 50 groszy i 1 zł. do nabycia przy wejściu na salę.

Grand-Kino

Początek o godz. 4-ej

DZIŚ I DNI NASTĘPNYCH!
ROBERT TAYLOR
BARBARA STANWYCK
VICTOR MC. LAGLEN
w arcydziele p. t.

Ostatnia noc skazańca

BAL PRAWNIKÓW.

Już jutro, dnia 19-go lutego b. r., odbędzie się w pięknie udekorowanych salach — Malinowej i Złotej Grand-Hotelu w Łodzi doroczny, reprezentacyjny bal Stowarzyszenia aplikantów sądowych i adwokackich w Łodzi. Do tańca przygrywać będzie orkiestra Golda i Petersburskiego. Wstęp wyłącznie za zaproszeniami.

BAL ARTYSTÓW TEATRÓW MIEJSKICH.

Do tradycji Łodzi i jej karnawału należy reprezentacyjny bal artystów Teatrów Łódzkich. Bal ten odbędzie się 1-go marca w salonach Grand-Hotelu. Bal zgromadzi najpiękniejsze panie i najelegantszych panów z najlepszego towarzystwa łódzkiego. Kto więc chce zapewnić sobie możność udziału w tej wykwintnej zabawie, musi sobie zarezerwować zawczasu stolik i zaproszenie. Telefon Nr. 101-16.

EGZOTYCZNE WYPRAWY WYSOKOGÓRSKIE

Dziś w piątek, 18-go lutego odbędzie się w lokalu Ż.T.K. (ul. Piotrkowska Nr. 101) jedyny niezwykle ciekawy odczyt znakomitego alpinisty, p. inż. Wiktora Ostrowskiego n. t. „Egzotyczne wyprawy wysokogórskie".

P. Ostrowski, uczestnik wielu ekspedycji naukowych wysokogórskich, P. T. T. w Andy, Kordyljery i na Kaukaz, podzieli się swymi wrażeniami z odbytych ekspedycyj w egzotyczne góry.

Odczyt będzie bogato ilustrowany przezroczami.

Początek o godz. 8.30 wieczór.

KINO
PALACE
W 2-gim tygodniu WIELKIEGO SUKCESU

CENY znacznie zniżone!

Od g. 4—5 pp. od **80 gr.**

Na wieczorowe seanse — od **zł. 1.09**

WZGARDZONA!

Rozpaczliwy krzyk córki, która oskarża matkę o niemoralny tryb życiia
w r. gł. BARBARA STANWYCK i JOHN BOLES.

Bajki rumuńskie z morałem

I.

Poetą był Goga. Niestety,
Miast wiersze — jął pisać dekrety.
Pegaza puścił gdzieś luzem
I Muzę zamienił na Cuzę...
Miast na Pegazie, bez troski,
Jeździł na szkapie żydowskiej.
Spadł nagle i nabił guza,
Żałośnie zapłakał Cuza...
Autor podkreślić chce to:
Do prozy się nie bierz, poeto...

II.

Niemiaszkom Fuehrer warzy piwo
I piją lurę obrzydliwą, —
Rumuni męki czują srogie,
Gdy łykać muszą gogiel-mogiel...

ATOS.

Zgon Ryszarda Gitlera

jednego z najstarszych strażaków łódzkich

Straż ogniowa w Łodzi okryła się żałobą. Zmarł bowiem jeden z najstarszych strażaków łódzkich **65-letni Ryszard Gitler,** który na froncie walki z ogniem czynny był przez 36 lat.

Ostatnio Ryszard Gitler pełnił funkcje **zastępcy naczelnika 15 oddziału straży ogniowej przy zakładach przemysłowych Karola Eiserta.**

Pogrzeb najstarszego strażaka odbył się wczoraj z budynku fabrycznego przy ul. Żwirki 19. Udział w nim wzięli przedstawiciele zarządu straży ogniowej w Łodzi oraz delegacje wszystkich oddziałów straży łódzkiej.

Wielki pożar na wsi

w majątku hr. Łubieńskiej

W dniu wczorajszym wybuchł groźny pożar na terenie majątku hrabiny Aleksandry Łubieńskiej w powiecie wieluńskim. Pastwą płomieni padł wielki śpichrz, napełniony zbożem i zabudowania gospodarcze ze znaczną ilością trzody.

Na miejsce pożaru przybyła straż pożarna z miejscowości okolicznych oraz z Wielunia, która po kilkugodzinnej energiicznej akcji ratunkowej zdołała ogień zlokalizować. Straty wynoszą około 100.000 złotych. Władze policyjne prowadzą dochodzenie celem ustalenia przyczyny wybuchu pożaru.

Zniewolili dziewczynę

Jednego ze sprawców schwytano

16-letnia Sabina Popławska, zamieszkała przy ul. Zielonej 17 zameldowała, że gdy wracała wczoraj późnym wieczorem do domu przy zbiegu Łagiewnickiej i Dolnej zatrzymało ją dwóch osobników, którzy **pod groźbą użycia noży, wciągnęli ją na klatkę schodową domu przy ul. Dolnej 34, związali jej usta apaszką i dokonali gwałtu.**

Jednego z podejrzanych zatrzymano i zaprowadzono do komisariatu, gdzie okazało się, że jest to niejaki **Jan Wyrwiński,** zamieszkały przy ul. Wawelskiej 16. Jego towarzysz zbiegł.

DELEGACJA UNIWERSYTETU HEBRAJSKIEGO W POLSCE.

Dnia 16-go b. m. przybyła do Polski delegacja Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie w osobach prof. Harry Torczynera oraz dyrektora departamentu org. przy Uniwersytecie b. posła Lewinsona.

Dnia, 21-go b. m. przybywają delegaci Uniwersytetu do Łodzi. W związku z tym łódzki oddział Tow. Przyjaciół Uniwersytetu czyni wszelkie przygotowania celem uroczystego powitania delegacji.

Dymisja dyrektora Z. U. S.

skutkiem próby przeforsowania podwyższenia składek ubezpieczeniowych

Z Warszawy donoszą:

Jak się dowiadujemy, dymisja naczelnego dyrektora Z.U.S., p. Lgockiego, pozostaje w związku ze sprawą podwyższenia składek ubezpieczeniowych. P. Lgocki, nie licząc się z faktem wniesienia przez rząd do sejmu projektu ustawy przedłużającej obniżkę składek, **wydał polecenie podległym sobie urzędnikom, aby podwyższały składki z dn. 1 stycznia.**

Dyr. Lgocki, **wbrew stanowisku ministerstwa opieki społecznej,** dążył do przeforsowania podwyżki składek ubezpieczeniowych i wskutek tego musiał ustąpić.

wieści SPORTOWE

Anglia zwycięża Szwecję 3:2

a Szwajcaria Amerykę 1:0

PRAGA, 17 lutego.

W dalszych rozgrywkach półfinałowych o mistrzostwo świata w hokeju Anglia pokonała Szwecję 3:2 (0:0, 1:1, 2:1), a Szwajcaria odniosła zwycięstwo nad Ameryką 1:0, zdobywając decydujący punkt w ostatniej fazie gry.

Pożegnalny występ Chmielewskiego

Niedzielny mecz bokserski IKP — Kaliski KS wywołał olbrzymie zainteresowanie głównie z uwagi na ostatni start Chmielewskiego przed wyjazdem do Ameryki.

Chmielewski jest pupilkiem naszej publiki bokserskiej, która tłumnie przybędzie na zawody, by pożegnać swego ulubieńca.

Ciekawe zestawienie par

na mecz Geyer—Polonia

Kierownictwo sekcji bokserskiej Geyera ustaliło skład swej drużyny na mecz z warszawską Polonią, który odbędzie się w dniu jutrzejszym o godz. 20.30 w sali Geyera przy ul. Piotrkowskiej 295.

Skład ten przedstawia się następująco: Usielski, Wojciechowski I, Augustowicz, Mikołajczyk, Wojciechowski II, Ostrowski, Pisarski i Wurm. Wszystkie niemal walki meczu zapowiadają się b. ciekawie.

Szczegółowy program meczu przewiduje walki następujące: w wadze muszej Usielski (G) — Komuda (P), w koguciej Wojciechowski I (G) — Kazimierski (P), w piórkowej Augustowicz (G) — Małecki (P), w lekkiej: Mikołajczyk (G) — Łukasiewicz (P) i Wojciechowski II (G) — Wróblewski (P), w półśredniej Ostrowski (G) — Janczak (P), w średniej Pisarski (G) — Fabisiak (P) i w półciężkiej Wurm (G) — Wiziński (P). Większość z pięściarzy Polonii, którzy walczyć będą jutro w Łodzi, występowała już niejednokrotnie w reprezentacji stolicy.

Powtórzenie meczu

Kruscheender—Geyer

Mecz bokserski Kruszeender—Geyer o puchar im. ś. p. Otto Landecka odbędzie się powtórnie w Pabianicach, gdyż pierwszy mecz tych zespołów rozegrany ub. wtorku w sali Geyera zakończył się, jak wiadomo, wynikiem nierozstrzygniętym 8:8. Drużyna która zostanie pokonana — według regulaminu rozgrywek o puchar — zostanie z dalszych spotkań wyeliminowana.

Ciekawe imprezy

łyżwiarskie w Łodzi

W nadchodzącą sobotę i niedzielę rozegrane zostaną na lodowisku helenowskim mistrzostwa łyżwiarskie okręgu łódzkiego w jeździe figurowej w konkurencji pań, panów i parami.

Startują zawodnicy Łódzkiego Towarzystwa Łyżwiarskiego, Union Touringu i Kruscheendera. Sędziować będą pp. komisarz Wiśniewski (Katowice), Herman (Zakopane), Izrael (Union Touring) i Zecen (ŁTŁ).

W przeddzień mistrzostw okręgowych t. j. w dniu dzisiejszym o godz. 4-ej popołudniu rozegrane zostaną na lodowisku helenowskim mistrzostwa wewnętrzne ŁTŁ.

Bieg treningowy

narciarzy w Łagiewnikach

W dniu dzisiejszym sekcja narciarska Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego oddział w Łodzi organizuje dla swych członków bieg treningowy w Łagiewnikach po wyznaczonej trasie.

Wyjazd zawodników do Łagiewnik nastąpi o godz. 16-ej. Bieg ten będzie przygotowaniem do biegów o uzyskanie odznaki za sprawność, które odbędą się w niedzielę w Łagiewnikach pod protektoratem kierownika Okr. Urzędu WF i PW płk. Kurka na dystansie 8 klm. dla kobiet i 12 klm. dla mężczyzn.

Osemka Łodzi

na mecz ze Śląskiem

Kapitan związkowy ŁOZB p. Miłęch ustalił w dniu wczorajszym skład reprezentacji Łodzi na mecz bokserski ze Śląskiem, który odbędzie się 27 b. m. w Sosnowcu.

W wadze muszej walczyć będzie Szwed (IKP), w wadze koguciej zwycięzca walki Popielaty — Szrajter, która odbędzie się w niedzielę w ramach meczu IKU — Kaliski Klub Sportowy. W wadze piórkowej wyznaczony został Augustowicz (Geyer), w wadze lekkiej Wojciechowski II (Geyer), w wadze półśredniej Ostrowski (G), w średniej Pisarski (G), w półciężkiej Pietrzak (IKP) i w ciężkiej Piesik (KE). Jeśli Pietrzak wykaże wagę ciężką, reprezentować on będzie tę wagę, zaś w wadze półciężkiej walczyłby Dybilas z Sokoła.

Z POLSKIEGO TOW. KRAJOZNAWCZEGO.

W niedzielę, dnia 20 lutego b. r., odbędzie się wycieczka do archiwum miejskiego. Zbiórka uczestników o godz. 10.45 w przedsionku (Plac Wolności Nr. 1).

Z MŁODEGO „W.I.Z.O."

W sobotę, dnia 19-go b. m., o godz. 18-ej punktualnie w lokalu własnym (Piotrkowska 86) na zwykłym zebraniu członkiń mgr. I. Spektor wygłosi referat. Goście mile widziani.

RADJO

PROGRAM ROZGŁOŚNI ŁÓDZKIEJ POLSKIEGO RADIA.

PIĄTEK, dnia 18-go lutego 1938 r.

6.15—6.20: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.20—6.40: Gimnastyka. 6.40—7.00: Muzyka (pł.). 7.00—7.15: Dziennik poranny. 7.15—8.00: Muzyka (płyty). 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.15: Przerwa. 11.15—11.40: Audycja dla szkół: „Ojcowizna" — słuchowisko według Bolesława Prusa, oprac. Bogna Domańska. 11.40—11.57: Dyryguje Percy Pitt (płyty).

11.57—12.03: Sygnał czasu z Warszawy. Hejnał Z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa.

13.00—14.00: Przerwa. 14.00—15.00: Melodie z filmów dźwiękowych (płyty). 15.00—15.10: Życie artystyczne. 15.10—15.27: Muzyka hiszpańska (płyty). 15.27—15.30 Łódzkie wiadomości giełdowe. 15.30—15.45: Wiadomości gospodarcze. 15.45—16.00: „Jak pracują nasze mamy" — „Praczka" (Transmisja z pralni), audycja dla dzieci starszych w opracowaniu Wandy Boye (z Wilna). 16.00—16.15: Rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Rękasa (ze Lwowa). 16.15—16.50: „Kalejdoskop"—audycja muzyczna (z Poznania). Wykonawcy: Sława Bestani (sopran), Witold Łuczyński (tenar), Janina Rogozińska (harfa), Mieczysław Paszkiet (skrzypce), Franciszek Związek (saksofon), Stanisław Dzięgielewski — fortepian.

16.50—17.00: Pogadanka aktualna.

17.00—17.15: „Spółdzielczy kotlet", pogadanka, wygłosi Stanisława Goryńska.

17.15—17.50: Utwory fortepianowe i pieśni Stanisława Kazury. Wykonawcy: Margarita Trombini — Kazuro — fortepian i Janina Szczygieł (śpiew).

17.50—18.00: Przegląd wydawnictw — prof. Henryk Mościcki.

18.00—18.10: Wiadomości sportowe.

18.10—18.15: Wiadomości sportowe lokalne.

18.15—18.40: Koncert rozrywkowy w wykonaniu Łódzkiego Kwartetu Schrammla. Wykonawcy: Tadeusz Barwiński — skrzypce, Cezary Domke — skrzypce, Tadeusz Kopczyński — harmonia, Zofia Krawczyńska — gitara (koncert do Krakowa i Katowic).

18.40—18.55: „Geneza wielkich zakładów przemysłowych" — pogadanka gospodarcza — wygłosi Roman Jaworski.

18.55—19.00: Odczytanie programu.

19.00—19.40: „Miłosierdzie", fragment — „Misterium" Karola Huberta Roztworowskiego. Radiofonizacja i reżyseria Wacława Radulskiego. Wstęp Kazimierza Czachowskiego— z Krakowa.

19.40—20.00: Pieśni w wykonaniu chóru „Echo" z Bydgoszczy pod dyr. Alfonsa Röslera (z Bydgoszczy przez Toruń).

20.00—20.10: Pogadanka aktualna.

20.10—22.50: Koncert Symfoniczny z Filharmonii Warsz. Wykonawcy: Orkiestra Filharmoniczna pod dyr. Jaschy Horensteina i Zbigniew Drzewiecki — fortepian. Koncert poprzedzi pogadanka Stanisława Golachowskiego. W przerwie około 21.00: Dziennik wieczorny i Pogadanka aktualna.

22.50—23.00: Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy, komunikat meteorologiczny.

23.00—23.30: Muzyka taneczna i piosenki (płyty).

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

20.00 DROITWICH: „Sprzedana narzeczona" — opera Smetany.
20.15 BUDAPESZT: Koncert symfoniczny. Dyr. Georgescu. Sol. Alfred Cortot (fort.).
21.00 MEDIOLAN: Koncert symfoniczny.
21.00 RZYM: „Ewa" — operetka Lehara.
24.00 RADIO PARIS: Koncert nocny.

UNIWERSYTET WYKŁADÓW POWSZECHNYCH PRZY K. I. Z.

Wykłady w piątek, 18-go b. m.:

o godz. 9-ej wiecz. st. asyst. dr. G. Thonowa „Jak czytać książki?", sala Organizacji Młodzieży Skautowej, „Gordonia".

godz. 9 wiecz. dr. M. Sobol „Dzieje Ligi Narodów", sala Tow. Muz. „Hazomir".

Wykłady w sobotę, 19-go b. m.:

o godz. 8.30 wiecz. mgr. A. Rassin „Czy wychowanie może wpłynąć na charakter człowieka?", sala Kibicu im. Borochowa;

godz. 8 min.30 wiecz. adw. A. Cymmerman „O przestępczości u Żydów", sala Tow. Sport. „Makabi";

godz. 8 min. 30 wiecz. adw. B. Kornbiüh „Ustawodawstwo ochrony pracy cz. 1", sala Związku Zawod., ul. Berka Joselewicza 16.

Wykłady w niedzielę, 20-go b. m.:

godz. 8.30 wiecz. dr. A. Tartakower „Czy i dokąd można emigrować?", sala Angielska (większa, parter);

godz 11 m. 30 przed poł. adw. M. Zelmanowicz „Zagadnienia gospodarcze w ustawodawstwie polskim cz 1. Systme podatkowy", sala Związku Kupców, Piotrkowska Nr. 10.

Z WIELKIEJ SYNAGOGI przy Al. Kościuszki.

Dziś, w piątek wieczór, oraz jutro, w sobotę rano, odprawi modły nadkantor Jakób Joffe. Wstęp wyłącznie za okazaniem biletów rocznych lub jednorazowych kart wstępu, które otrzymać można w kancelarji Wielkiej Synagogi dziś od godz. 1 — 4 po poł.

ODCZYT U KOMBATANTÓW-ŻYDÓW.

Staraniem uniwersytetu społecznego przy Federacji P.Z.O.O. odbędzie się dziś, 18-go lutego, o godz. 20-ej w lokalu Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski (ul. Gdańska 91) odczyt dyrektora biblioteki publicznej w Łodzi p. Augustyniaka p. t. „Aktualia polityczne". Zarząd wzywa wszystkich członków Zw. do jaknajliczniejszego udziału.

SALA FILHARMONII
Narutowicza 20 tel. 213-84.
Ceny zniżone!
Ostatnie pięć przedstawień

szlagierowej komedii muzycznej p. t. **„KOMEDIANT"** z udziałem amerykańskich artystów

PAULA BURSTEINA i LILLIAN LUX

na czele najlepszych sił sceny żydowskiej.
Dziś, w piątek, dn. 18 bm. pocz. o godz. 9.30 wiecz.
Kier. S. Natan.
Ceny miejsc od 54 gr.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA" z dnia 18 lutego 1938 r. | Dział gospodarczy — tel. 211-66.

Opłaty od importu wełny

Rolnictwo domaga się 4 proc. ad valorem na rzecz popierania hodowli owiec.—Dziś ponowna konferencja w Ministerstwie Przemysłu i Handlu

W Min. Przemysłu i Handlu odbędzie się dziś druga z kolei konferencja, poświęcona **zagadnieniu konsumcji wełny krajowej.** Konferencja powyższa zwołana została na prośbę Łódzkiej Izby Przemysłowo - Handlowej, Unii Włókienniczej oraz Konwencji Przędzalń Czesankowych, które to instytucje pragnęły raz jeszcze na terenie Ministerstwa zająć stanowisko **wobec koncepcyj rolnictwa, dotyczących finansowania produkcji wełny krajowej.**

Jak już podawaliśmy, na poprzedniej konferencji odbytej w tej sprawie przed tygodniem, przedstawiciele rolnictwa wystąpili z projektami **obłożenia importu wełny opłatami na rzecz popierania hodowli owiec i produkcji wełny.** Projekty powyższe, wyraźnie nie przemyślane i nie skonkretyzowane, w sposób nieco chaotyczny ujmowały żądania rolników, w każdym razie wszystkie zgodnie **zdążały do nałożenia na przemysł włókienniczy nowego haraczu i sfinansowania jego kosztem hodowli owiec.** W toku dyskusji ze strony rolnictwa **wymieniano sumę 4 milionów zł, jako niezbędną na cel powyższy, proponując jednocześnie wprowadzenie opłaty od importu w wysokości 4 proc. ad valorem.** Kwoty uzyskane w ten sposób miałyby pójść przede wszystkim **na dopłaty do cen wełny krajowej, osiąganych na rynku wewnętrznym.** Rolnictwo wysunęło przy tym koncepcję ustalenia **średniej ceny wełny krajowej na 5 zł. za kg.,** t. j. na poziomie mniej więcej o 100 proc. wyższym od cen wełny zagranicznej. Różnica między tą ceną a faktycznie uzyskaną byłaby pokrywana z funduszu utworzonego z opłat od importu.

Pomijając już daleko idące żądania finansowe rolnictwa, podkreślić należy ich niesprecyzowanie, wspomniane bowiem projekty **nie dawały nawet w miarę wyraźnego obrazu podziału dopłat w zależności od tak wielkich różnic gatunkowych wełny.**

Przemysł, oczywiście, nie widział potrzeby rozjaśniania tego obrazu, stojąc na stanowisku, iż **wszelkie koncepcje opłat importowych są nie do przyjęcia i nie nadają się do dyskusji.** Zdaniem przemysłu pierwszym i najwyraźniejszym rezultatem byłoby **zmniejszenie konsumcji artykułów wełnianych,** a zatym i konsumcji wełny, ostateczny za tym wynik wprowadzenia wspomnianych opłat byłby **wręcz odmienny od oczekiwanego. Nie można poza tym kosztem jednej gałęzi produkcji kultywować i rozwijać innej, konsekwencją tego może być bowiem załamanie się obu.**

Przemysł wełniany nie uchyla się od współpracy nad podniesieniem produkcji i konsumcji wełny krajowej i gotów jest **ponieść na ten cel ofiary,** formy jednak tej współpracy i rozmiary ofiar skonkretyzował w swym projekcie złożonym Ministerstwu i odstąpić od niego nie może.

Jak już donosiliśmy, koncepcje przemysłu idą po linii usystematyzowania podaży wełny krajowej, pomocy finansowej zarówno dla producentów, jak i odbiorców tej wełny, **zakupów przez przemysł restantów, a przedewszystkim ścisłego wykonywania obowiązku stosowania domieszki wełny krajowej przy dostawach rządowych.**

(—)

Sowieckie zakupy surowców włókienniczych w Anglii

Według danych sowieckiego przedstawicielstwa handlowego w Londynie zakupy rosyjskie surowców włókienniczych w Anglii w roku 1937 wyniosły ponad 2 miliony funtów szterlingów, co oznacza wzrost o przeszło pół miliona Ł. w porównaniu z 1936 r. Znacznie poważniej zwiększyły się zamówienia Sowietów na maszyny, części maszyn i aparaty. Wartość tych zakupów wyniosła ponad 8 milionów Ł., t. j. zwiększyła się niemal 20-krotnie.

Zaznaczyć należy, że równolegle do przywozu angielskiego na rynek rosyjski rozwijał się również eksport Sowietów do Anglii, zamykający się w roku 1937 cyfrą około 20 milionów Ł.

Ostry atak na lanital

Sen. Algajer kwestionuje celowość jego produkcji

W sposób zgoła nieoczekiwany w toku dyskusji nad budżetem Min. Przemysłu i Handlu na środowym posiedzeniu senackiej komisji budżetowej wypłynęła **sprawa produkcji w Polsce lanitalu,** którą podniósł sen. Algajer, **ostro atakując pomysł fabrykacji wełny syntetycznej według licencji włoskiej.**

Atak swój sen. Algajer rozpoczął od stwierdzenia, iż licencja na wyrób lanitalu została zakupiona **za sumę „podobno" około 20 miln. zł.,** płatnych w ciągu 10 lat. Informacja ta — jak się okazało **— nie była ścisła** i min. Roman, odpowiadając w zakończeniu dyskusji na wywody senatorów, **kategorycznie jej zaprzeczył.**

W dalszym ciągu swej krytyki projektu produkowania w Polsce lanitalu, sen. Algajer mówi: Z chwilą powstania spółki dla eksploatacji wynalazku zaczęły się wyłaniać **nieoczekiwane trudności.** Okazało się, że dla produkcji lanitalu trzeba świeżego mleka, a dla tego z kolei celu trzeba było stworzyć w Polsce cały szereg wielkich zbiorników mleka dla przyspieszenia jego tansportu i uniknięcia skwaszenia. **Budowanie takich zbiorników wymagałoby tak wielkich kapitałów, że produkcja lanitalu w kraju zupełnie by się nie opłacała i tańsze byłoby sprowadzanie kazeiny wprost z Włoch.** Później dowiedzieliśmy się, że kilogram wełny sztucznej wytworzonej z kazeiny jest droższy od bawełny sprowadzanej z zagranicy.

Tutaj sen. Algajer przytacza — nie zawsze zresztą ściśle i dokładnie — ceny bawełny, wełny, odpadków i t. d. i dochodzi do wniosku, że **kazeina jest droższa, a w najlepszym wypadku ma tę samą cenę co bawełna lub najlepsze szmaty z czystej wełny** W tych warunkach — zdaniem sen. Algajera — **produkcja lanitalu się nie opłaca, a wydatek na zakup licencji był zbędny,** zwłaszcza, że nie zachodziła potrzeba szukania nowych form zbytu mleka, którego nie mamy w nadmiarze i którego konsumcja obecnie jest u nas jedna z najniższych w stosunku do innych państw.

W zakończeniu swych wywodów sen. Algajer z pewnością wytrawnego fachowca i praktyka stwierdza, iż **wełna z domieszką lanitalu jest materiałem lichym,** gdyż jest wrażliwa na deszcz. Wobec tego **byłoby niecelowe robienie mundurów dla wojska z lanitalu,** który ponadto nie znosi długiego magazynowania.

Odraczanie terminu zeznań o dochodzie

Indywidualne podania będą uwzględnione bez trudności

W ostatnim, 4-ym numerze Dziennika Urzędowego Min. Skarbu ogłoszony został okólnik (L. D. V 3207/2/38 z dn. 5 b. m.) **w sprawie odraczania terminu składania zeznań o dochodzie na rok podatkowy 1938 przez osoby fizyczne i spadki wakujące,** prowadzące księgi handlowe lub gospodarcze.

Okólnik zapowiada, iż generalnego przesunięcia terminu, upływającego jak wiadomo, z dn. 28 b. m., nie będzie, poleca natomiast władzom skarbowym **przychylnie załatwiać wszystkie indywidualne podania w tej sprawie, nawet gdyby podania te nie zawierały szczegółowych motywów.**

Termin składania zeznań przez wymienionych płatników przesunięty być może **najdalej do dn. 1 kwietnia r. b.**

Odroczenie terminu złożenia zeznania **automatycznie powoduje przesunięcie terminu płatności zaliczki na państwowy podatek dochodowy.**

Okólnik niniejszy w niczym nie zmienia par. 239 instrukcji podatkowej, jak i par. 116 rozp. wykonawczego do ordynacji podatkowej, przewidujących **możność odraczania terminu składania zeznań** przez osoby fizyczne i prawne w wypadkach należycie uzasadnionych. (—)

Zaległości podatkowe dzierżawców

nie powinny obciążać przedsiębiorstw wydzierżawiających

Jak niedawno donosiliśmy, niektóre Urzędy Skarbowe pod rygorem egzekucji wezwały poszczególne przedsiębiorstwa **do uiszczenia zaległości podatkowych płatników, którzy w latach ubiegłych dzierżawili u firm wezwanych krosna tkackie.** Zaległości owe datują się na ogół z r. 1934, przy czym w przeważającej ilości wypadków dotyczą płatników, którzy całkowicie zlikwidowali swą działalność.

Ze względu na **zasadniczy charakter sprawy,** łączącej się ze sposobem interpretowania dawnego art. 92 ustawy o podatku przemysłowym, art. 140 pierwotnego tekstu ordynacji i § 109 pierwotnego rozporządzenia wykonawczego do tejże ordynacji, jako też art. 135 obowiązującego tekstu — ordynacji i § 109 nowego rozporządzenia wykonawczego do niej, łódzka Izba Przemysłowo-Handlowa, wystąpiła do Izby Skarbowej **o cofnięcie wdrożonych kroków egzekucyjnych, wskazując, iż według opinii Izby — pozbawione są one podstawy prawnej.**

Włoskie tkaniny wełniane

zalewają świat.—Dumpingowy eksport włókienniczy Italii

W angielskich kołach przemysłu włókienniczego duże poruszenie wywołało ostatnie oficjalne sprawozdanie u ministerstwa przemysłu i handlu, z którego wynika, że import **włoskich towarów wełnianych do Anglii wzrósł w ciągu roku 1937 do 4,228,000 jardów kwadratowych,** podczas gdy w r. 1936 wynosił on zaledwie 262.000 jardów.

Według zestawień statystycznych Włochy zajęły w roku 1937 w dziedzinie eksportu towarów wełnianych na rynki światowe **drugie miejsce po Anglii.** Eksport włoskich towarów wełnianych obejmuje dzisiaj nietylko samą Anglię, ale również **zalewa coraz bardziej swymi wyrobami prawie wszystkie kraje wchodzące w skład imperium brytyjskiego.**

Zaniepokojenie angielskiego przemysłu wełnianego tak wielkim wzrostem włoskiego eksportu wełnianego potęguje jeszcze okoliczność, że **ceny oferowane przez eksporterów włoskich leżą poniżej angielskich możliwości kalkulacyjnych.** Włosi sprzedają np. damskie tkaniny wełniane **o 8 do 10 pensów taniej, aniżeli fabryki angielskie,** pomimo iż cło przy imporcie tych tkanin wynosi 20 procent ad valorem. (u)

— zdaniem przemysłu angielskiego —

Eksport przędzy czesankowej w styczniu

Według danych Konwencji Przędzalń Wełny Czesankowej, eksport przędzy czesankowej barwionej i niebarwionej wyniósł w styczniu **85,188 kg. łącznej wartości 950,194 zł.**

Za dużo kakao

Do Londynu nadeszła wiadomość, że producenci kakao w koloniach brytyjskich przystąpili do palenia pewnych ilości tego surowca i że zamierzają zniszczyć część zapasów. Wiadomość ta spowodowała już zwyżkę cen kakao na giełdzie oraz spekulację na haussę.

Argentyna zwiększa uprawę bawełny

Pół miliona ha pod plantacje surowca bawełnianego

Rządowa komisja dla spraw bawełny w Argentynie ogłosiła komunikat oficjalny o **zamierzonym zwiększeniu terenów uprawy w r. 1938.** Tereny uprawne w r. 1937 pomimo spadku cen bawełny na rynkach światowych uległy **wydatnemu zwiększeniu i wynosiły 477,900 ha,** co w porównaniu z rokiem poprzednim oznacza wzrost o 67.000 ha. W rzeczywistości wzrost ten był nawet **znacznie większy,** gdyż niepomyślne warunki atmosferyczne w r. 1937 uniemożliwiły zebranie tego surowca z całej obsianej przestrzeni.

Najkorzystniej stosunkowo zbiory bawełny kształtowały się na terenie okręgu Chaco, który dostarczył **przeszło 66 procent całych zbiorów.** Na podkreślenie zasługuje **wydatne zwiększanie się terenów uprawy w Cordobie, Misiones, Mendoza i Salta,** a więc w tych okręgach, gdzie uprawa bawełny znajdowała sie dopiero w zaczątkach.

Haiffa portem wełnianym

W Haiffie utworzone zostało ostatnio towarzystwo akcyjne dla zakupu, sortowania i eksportu surowej wełny z Palestyny, Transjordanii, Iraku i Turcji Przedsiębiorstwo to nieoficjalnie finansować ma kapitał angielski, który dąży do skoncentrowania w Haiffie całego handlu wełnianego Małej Azji. Handel ten koncentrował się dotychczas w syryjskich portach, jak Bejrut, skąd wełna surowa eksportowana była w pierwszym rzędzie do Marsylii.

Światowa produkcja srebra

Donoszą z Nowego Yorku, że według ostatnich obliczeń światowa produkcja srebra bez Meksyku, który nie nadesłał sprawozdania, wynosiła w 1937 roku 186.570.000 uncyj, wobec 171.611.000 uncyj w 1936 r. i 135.559.000 uncyj w roku 1936. Widzimy więc, że produkcja w roku 1937 uległa dalszemu wzrostowi.

Giełda pieniężna

Warszawa, 17 lutego.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była utrzymana, przy obrotach małych. Notowano: Amsterdam 295.70, Bruksela 90.52, LYndyn 26.51, Nowy Jork 5.26,63, Nowy Jork-kabel 5.27, Paryż 17.36, Praga 18.52, Sztokholm 136.70 Zurych 122.75, Gdańsk 100, Bank Polski płacił za dolary amerykańskie 5.24, kanadyjskie 5.23,50, floreny holenderskie 294,70, franki francuskie 89.40, szwajcarskie 122.25, belgi belgijskie 89.40, funty angielskie 26.42, palestyńskie 25.95, guldeny gdańskie 99.75, korony czeskie 1o.90, duńskie 117.80, norweskie 132,60, szwedzkie 136.05, liry włoskie 20.90, szylingi austriackie 97, marki fińskie 11.25, marki niemieckie 95, niemieckie srebrne 110.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była mocna, przy większych obrotach akcjami Banku Polskiego. Notowano: Bank Polski 118, imienne 117.25, Lilpopy 63, Żyrardów 72.50, Starachowice 40 — 39,50, Haberbusch 48.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była również mocna, przy większych obrotach 4 i pół proc wewnętrzna. Notowano: 3 proc inwest. I em. 82,75, seria 92, II em. 83.25, 4 proc dolarowa 43 — 43.38, 4 proc konsolidacyjna 67.50, drobne 66.50, 5 proc konwersyjna 68.25, 5 proc Warszawy z r. 1933 70 — 69.88 — 70, 5 proc Warszawy stare 72.50, 5 proc Warszawy z r. 1936 75, 4 i pół proc. ziemskie 62.38 — 62.50, 5 proc Łodzi z r. 1933 63.50 — 63.25, 8 proc poż. szkolna 75, 4 i pół proc wewnętrzna 65, drobne odcinki 64.25, 8 proc Przemysłu Polskiego funtowe 78.

W obrotach pozagiełdowych: 3 proc renta ziemska 62.25 — 62.50, odcinki po 1000 zł. 63, po 500 zł 63.50, 5 proc. Piotrkowa 60, Rudzki w płaceniu 11.35, w zaofiarowaniu 11,50.

GIEŁDA ŁÓDZKA.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 43.25—43.00, poż. inwestycyjna I-sza emisja 82.75—82.50, poż. inwestycyjna II-ga em. 83.25—83.00, poż. konsolidacyjna grube 68.00—67.75, poż. konsolid. drobne 67.00—66.75, poż. wewnętrzna 65.25—65.00, Bank Polski 118.00—118.00, poż. konwersyjna 68.75—68.50, 5 proc. L. Z. m. Łodzi seria IX 64.50—64.25, 5 proc. L. Z. seria X-tą 64.00—63.75. Tendencja mocna.

NOTOWANIA BAWEŁNY

NOWY JORK: Loco 8.98, marzec 8.80, kwiecień 8.83, maj 8.87, czerwiec 8.90, lipiec 8.94, sierpień 8.97, wrzesień 9.00, październik 9.04, listopad 9.04, grudzień 9.05, styczeń 9.10.

NOWY ORLEAN: Loco 9.12, marzec 8.96, maj 9.02, lipiec 9.09, październik 9.15, grudzień 9.17, styczeń 9.19.

LIVERPOOL: Loco 5.02, luty 4.88, marzec 4.92, kwiecień 4.95, maj 4.98, czerwiec 5.00, lipiec 5.03, sierpień 5.05, wrzesień 5.07, październik 5.10, listopad 5.11, grudzień 5.12, styczeń 5.14.

Giza: Loco 7.53, marzec 7.05, maj 7.10, lipiec 7.14, wrzesień 7.14, październik 7.11, listopad 7.16, styczeń 7.17.

Egipska Sakell.: Loco 8.33.

Upper: Loco 6.24, marzec 6.05, maj 6.02, lipiec 6.05, wrzesień 6.05, październik 6.06, listopad 6.06, styczeń 6.08.

BREMA: Loco 10.77, marzec 9.94, maj 10.07, lipiec 10.28, październik 10.57, grudzień 10.70, styczeń 10.76.

ALEKSANDRIA. Sakellaridis: Marzec 14.07, maj 14.20, lipiec 14.25, listopad 14.49.

Giza: Marzec 12.98, maj 13.03, lipiec 13.07, listopad 13.13.

Ashmouni: Luty 10.66, kwiecień 10.53, czerwiec 10.52, październik 10.68.

50 tys. odszkodowania od dwuch pilotów

domaga się Józef Pawlak. — Sensacyjny proces przed sądem w Warszawie

Warszawa, 17 lutego.

Były uczestnik obozu przysposobienia szybowcowego w Ustianowej, Józef Pawlak, wystąpił do sądu przeciwko dwum pilotom-instruktorom, Lewandowskiemu i Wejdlemu o **odszkodowanie w wysokości 50.000 zł.**

Pawlak, przebywając na obozie, pod czas jednego z ćwiczeń, wykonywanych pod nadzorem obu pilotów, został uderzony w krzyż skrzydłem samolotu tak niefortunine, że doznał złamania trzodu rdzeniowego, na skutek czego przebywa w szpitalu i jest na zawsze niezdolny do pracy.

W skardze swej poszkodowany Pawlak domaga się solidarnego zasądzenia powyższej kwoty od skarbu państwa i obu instruktorów, których oskarża o to, że nie obznajmili go dostatecznie z grożącym niebezpieczeństwem.

W dniu wczorajszym sprawa ta znalazła się na wokandzie sądowej, przy czym sala rozpraw była wypełniona po brzegi, **zwłaszcza publicznością ze sfer lotniczych i sportowych.**

Po zamknięciu przewodu sądowego, przewodniczący zapowiedział ogłoszenie **wyroku w ciągu tygodnia.**

Tajemnica biżuterii ukrytej w... termosie

Niezwykłe zajście w składzie aptecznym.— Uniewinniający wyrok sądu warszawskiego

Warszawa, 17 lutego.

Małżonkowie Podwińscy uważali, że **najpewniejszym miejscem do przechowywania biżuterii jest... termos.** To też umieścili w nim wszystkie swe rodzinne klejnoty, jak brylantowe broszki, kolię i inn.

Pewnego razu Podwińscy oddali termos do naprawy, zapomnieli jednak ku swemu późniejszemu utrapieniu, wyjąć z tej oryginalnej skrytki biżuterii. W kilka godzin po wydaniu termosa do składu aptecznego Grochowskiego przybiegła do niego Podwińska, **wołając, że musi odebrać ukryte w termosie klejnoty.** Okazało się jednak, że ich już tam nie było.

Właściciel składu aptecznego zapewniał przerażoną kobietę, że żadnych klejnotów nie znalazł. Ta, rozglądając się dokoła, podbiegła w pewnej chwili do kosza na odpadki i przeszukawszy go, wyciągnęła gazetę, **twierdząc, że w gazetę tę właśnie zapakowany był cały skarb.**

Ponieważ Grochowski w dalszym ciągu zapewniał, że żadnych brylantów nie widział, małż. Podwińscy złożyli przeciwko Grochowskiemu i jego pracownikowi Pochuli skargę do sądu.

Sprawa ta znalazła się na wokandzie sądu grodzkiego. Obrońca obu oskarżonych wywodził, że Podwińscy nie mogą pomawiać Grochowskiego i Pochulę o kradzież, gdyż należy raczej przypuszczać, **że złodziejem klejnotów z termosa był ten sam, który przed pewnym czasem grasował w mieszkaniu Podwińskich i ich okradł.** Musiał to być zresztą jakiś złodziej domowy, który wiedział o miejscu przechowywania przez Podwińskich ich biżuterii.

M. in. w charakterze świadka zeznawała służąca Podwińska, która w czasie przesłuchania dostała spazmów z silnego wzruszenia. Obrońca oskarżonych wysunął myśl, że zasłabnięcie świadka mogło nastąpić z powodu dręczących go wyrzutów sumienia.

W wyniku rozprawy sąd uniewinnił obydwu oskarżonych, wychodząc z założenia, że nie ma żadnych dowodów na to, **iż to oni właśnie dopuścili się kradzieży klejnotów, ukrytych w przyniesionym im do naprawy termosie, i że w chwili, gdy termos został przyniesiony do składu aptecznego Grochowskiego, kosztowności te się w nim jeszcze znajdowały.**

O emigrację Żydów z Polski

Wniosek delegacji polskiej na kongresie przyjaciół Ligi Narodów w Londynie

Londyn, 17 lutego.

(Pat) Rada międzynarodowej unii stowarzyszeń Ligi Narodów odbyła w Londynie trzydniowe posiedzenie.

Z ramienia polskiej federacji Towarzystw Przyjaciół Ligi Narodów w obradach brali udział pp.: Jan Dębski i Łypacewicz.

Z szeregu omówionych zagadnień na podkreślenie zasługuje sprawa żydowska z powodu petycji delegacji palestyńskiej.

W sprawie rozwiązania kwestii żydowskiej, delegacja polska przedstawiła na posiedzeniu obszerny memoriał i złożyła stosowny wniosek, który domaga się:

1) Otwarcia granic dla emigracji żydowskiej do państw, posiadających niewielki odsetek ludności żydowskiej, przeważnie wskutek wypędzenia Żydów z tych krajów w ciągu wielu stuleci.

2) Udzielenia pomocy Żydom w ich dążeniu do utworzenia siedziby narodowej w Palestynie, względnie na innym terytorium.

3) Zorganizowanie międzynarodowej pomocy finansowej dla akcji przesiedlenia Żydów z krajów, gdzie z powodu ich nadmiernej liczby są oni ciężarem dla gospodarki narodowej.

4) Zwołania przez Ligę Narodów konferencji międzynarodowej dla rozstrzygnięcia tych spraw.

Na wniosek delegacji polskiej sprawa powyższa została powierzona nie komisji mniejszościowej, a komisji prawno-politycznej. Stało się to wskutek zasadniczego stanowiska delegacji polskiej że dopóki traktaty mniejszościowe nie zostaną zastosowane do wszystkich państw, delegacja polska w pracach komisji mniejszościowej międzynarodowej unii stowarzyszeń Ligi Narodów udziału brać nie będzie.

Memoriał polski i wniosek delegacji polskiej wywołały wśród wszystkich delegacyj duże zainteresowanie.

Delegacja brytyjska i delegacja palestyńska zaproponowały, aby udzielono im dłuższego czasu dla szczegółowego rozważenia zarówno memoriału, jak i wniosków polskich. Delegacja polska zgodziła się na przekazanie swego wniosku komisji prawno - politycznej kongresu kopenhaskiego.

Pikieciarze przed sądem

Za obrazę funkcjonariuszy policji sąd skazał 2 narodowców po 1 miesiącu aresztu

Dnia 19 grudnia grupa członków Str. Narodowego przybyła do hal targowych na Placu Reymonta i zaczęła pikietować stoiska żydowskie, rozdając ulotki i wznosząc różne okrzyki. Ponieważ przy tej okazji dochodziło również do bójek, na miejsce wypadków przybył większy oddział policji, który przywrócił szybko porządek, zatrzymując szereg osób.

Podczas odprowadzania zatrzymanych do komisariatu doszło do incydentu między agresywniejszymi pikietiarzami a policją. Dwaj z nich, a mianowicie Roman Miszczak i Józef Kaczmarek **znieważyli funkcjonariuszy policji, za co wczoraj odpowiadali przed sądem grodzkim.**

Sprawę rozpatrywał sędzia Orlik, który po wysłuchaniu świadków **skazał obydwóch oskarżonych po 1 miesiącu aresztu.**

Oszust wyłudzał zaliczki

na dostawę koszul jedwabnych.—Sąd skazał go na 3 lata

Przed kilku miesiącami zgłaszał się do różnych osób w Łodzi pewien elegancki młodzieniec, który przedstawiał się jako agent wielkiej firmy wiedeńskej, fabrykującej męskie koszule jedwabne. Młodzieniec pokazywał próbki i łatwowierni klienci wręczali mu zadatek, wierząc jego przyrzeczeniom, iż po kilku tygodniach zamówiony towar nadejdzie.

W ten sposób sprytny oszust zdołał nabrać kilkadziesiąt osób na sumę przeszło 1000 złotych. Gdy oszukane osoby zaczęły zgłaszać skargi do wydziału śledczego, oszust przeniósł się do Łowicza, gdzie też został aresztowany. Jak się okazało, jest to niejaki Marek Gutman rodem z Warszawy.

W dniu wczorajszym Gutman odpowiadał przed sądem grodzkim w Łodzi, **który go skazał na 3 lata więzienia.**

Anna May Wong aresztowana

pod zarzutem szpiegostwa

Szanghaj, 17 lutego.

W Szanghaju aresztowana została przez tamtejszą policję koncesyjną znana chińska artystka filmowa, Anna May Wong. Władze japońskie żądały wydania artystki, którą pomawiają o działalność antyjapońską. Z braku dowodów na wysunięte przez Japonię zarzuty **Anny May Wong została jednak po kilku godzinach zwolniona.**

Anna May Wong, która pracowała w swoim czasie jako praczka w chińskiej pralni, odkryta została w 1929 r.

Ustawodawstwo podatkowe w Niemczech

oparte na przesłankach rasowych

Berlin, 17 lutego.

(PAT). W ostatnich dniach ogłoszono tu nowe postanowienia w sprawie podatku dochodowego i podatku od uposażeń. Najbardziej charakterystycznym momentem jest zastosowanie po raz pierwszy w ustawodawstwie podatkowym rasowego punktu widzenia. Wyłączono mianowicie Żydów od ulg podatkowych przyznawanych z tytułu małżeństwa i posiadania dzieci. Dalszym krokiem w kierunku uprzywilejowania małżeństw jest postanowienie, stwierdzające, że mężatce pracującej zawodowo przysługują również ulgi podatkowe z tytułu posiadania dzieci, niezależnie od ulg przyznawanych mężowi.

Gdy świat mówi o pokoju...

Ostatnie doroczne sprawozdanie z działalności fabryk Kruppa jest utrzymane w tonie bardzo optymistycznym. Istotnie w porównaniu z rokiem 1933 cyfry dają obraz wielkiego postępu w każdym kierunku. Ilość robotników przez ten okres 4 lat zwiększyła się o 62.000 i wynosi obecnie 108.675 osób. Aktywa firmy wynoszą RM. 575.234.000, podczas gdy w 1933 roku wynosiły RM. 389.174.000.

Najważniejszym jednak jest fakt, że czysty dochód firmy za rok 1937 stanowił 16 milionów marek, pomimo zapłacenia podatków w wysokości RM. 47.293.000. W roku 1933 podatki wyniosły RM. 10.567.000, a dochodu nie było żadnego. Wogóle firma pracowała bez dochodu przez ostatnie dwadzieścia lat. Pierwsza dywidenda w wysokości 4 procent wypłacona była za rok 1936.

W roku ubiegłym firma zainwestowała 25 milionów marek w innych przedsiębiorstwach.

Rekordowy lot

amerykańskich bombowców

Miami, 17 lutego.

(Pat) Sześć wielkich samolotów bombowych odleciało do Limy. Eskadra ta, licząca 50 osób pod dowództwem ppłk. Roberta Olds zamierza dokonać lotu bez lądowania z Miami do Limy na trasie liczącej około 5000 klm. Wrazie niesprzyjających warunkach atmosferycznych eskadra lądować będzie na lotnisku France Field w Panamie. Udany lat „Non Stop" byłby nowym rekordem dla samolotów wojskowych.

Dźwiękowe Kino
PRZEDWIOSNIE
Żeromskiego 74-76
tel. 129-88
Doj. tramw. 0, 5, 6, 8, do rogu KOPERNIKA i ŻEROMSKIEGO
Dziś wielka premiera!

„TRUXA"

W rolach głównych:
La Jana
i Hannes Stelzer,
zaś w rol. tyt.
Peter Elscholtz.
Film mówiony i śpiewany po niemiecku.

Następny program: PORT ARTURA z Danielą Darrieux i Adolfem Wohlbrückiem.
Ceny miejsc: I m. 1.09, II m. 90 gr., III m. 50 gr. Kupony ulgowe po 70 gr. z prawem zajęcia dowolnego miejsca, w dni świąteczne i niedzielę nieważne. — Początek przedstawień w dni powszednie o g. 4, w niedziele i święta o g. 12-ej

Księżniczka dolarów

Ukazał się **Nr. 15** sensacyjnych przygód

„LORDA LISTERA"

— Każdy zeszyt stanowi oddzielną całość —

Cena 10 groszy.

Harry Dickson

Przygody Zagadkowego Człowieka

Nr. 6 Szalony burmistrz

już ukazał się w sprzedaży. Cena 10 gr.

Każdy zeszyt stanowi oddzielną całość.

GRUŹLICA PŁUC

jest nieubłagana i corocznie, nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu pociąga bardzo wiele ofiar.
Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitu, grypy, uporczywego męczącego kaszlu itp., stosują pp. Lekarze
„BALSAM TRIKOLAN-AGE".
który ułatwiając wydzielanie się plwociny, usuwa kaszel, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, oraz powiększa wagę ciała. Do nabycia w Aptekach

LEKARZ-DENTYSTA
F. KOPCIOWSKA
Piotrkowska 8
Telefon 232-55.
Przyjmuje od 10—1 i od 3—7-ej.

DR. MED.
JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE I ALERGICZNE
ul. Nawrot 7
TEL. 154 21
godz. przyjęć 5—7.

DOKTÓR
HENRYKOWSKI
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych.
TRAUGUTTA 9, Telefon 262-98
od 8—11-ej i od 6—9-ej wieczór
w niedzielę i święta od 9—12.30.

„Czystość"
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie froterowanie oraz sprzątanie biur, pokoi. Czyszczenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-45.
Ceny konkurencyjne.

Do akt Nr. Km 198/38.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 5-go zamieszkały w Łodzi, ul. Al. I-go Maja 34 na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 22 lutego 1938 r. o godz. 11 w Łodzi, ulica Piotrkowska Nr. 46, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości oszacowanych na łączną sumę zł. 690.—, a mianowicie: przyboru do pisania, mebli, patefonu i 21 tomów encyklopedyj w języku niemieckim, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dn. 4 lutego 1938 r.
Komornik:
(—) ST. DULKOWSKI.
Sprawa Chany Figielskiej, p-ko Łazarzowi Margulisowi.

Targi Wiedeńskie

13 do 19 marca 1938
Znaczne zniżki przejazdu

Wiza wjazdowa zbędna! Legitymacja Targów i paszport upoważniają do przekroczenia granicy austrjackiej. Wiza tranzytowa czechosłowacka niepotrzebna. Znaczne zniżki przejazdu na polskich, niemieckich, czechosłowackich i austrjackich kolejach oraz na liniach lotniczych. — Wszelkie informacje oraz legitymacje Targów (po zł. 8.—) przez

Wiener Messe-A. G. Wien VII.

oraz przez honorowe przedstawicielstwa
w Łodzi: Austrjacki Konsulat, Gdańska 43
„ „ Polskie Biuro Podróży „Orbis" Sp. z o. o., ul. Piotrkowska 65
„ „ Wagons-Lits/Cook S. A., ul. Piotrkowska 64
„ „ Sp. Akc. dla Międzynarodowego Transportu Schenker i S-ka, ul. D-ra Sterlinga 10
„ „ Dom Spedycyjny Leon Finkelstein, Nawrot 7
„ „ „Argos", Polskie Biuro Podróży Sp. z o. o., ul. Piotrkowska 60
„ „ Polskie Biuro Podróży „Orbis" Sp. z o. o., Piotrkowska 16.

LEKARZ - DENTYSTA
B. Nusbaumowa
Przyjmuje od 5 do 8 po poł.
Piotrkowska 51
TELEF. 121-23.

DR.
W. BALICKA
Sienkiewicza 52
(róg Nowrot)
Nr. tel. 194-03
POWRÓCIŁA
Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 6—8 wiecz.

DR. MED.
AL. KOPCIOWSKI
Piotrkowska 8
przyjmuje od godz. 1.30 — 2.30 i od godz. 7—8.
Telefon 232-55.

Olga Markusówna
TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
przeprowadziła się na
83 PIOTRKOWSKA **83**
tel. 243-03

Lokale

Z KLATKI schodowej pokój czysty, słoneczny dla pana do oddania, Żeromskiego 42/6, front 3—5, 8—9.

POKÓJ ładnie umeblowany, wprost z klatki schodowej, natychmiast do wynajęcia, Andrzeja 11, m. 10.

POKÓJ — dwa, z meblami lub bez w nowoczesnym domu. Maksimum wygód. Tel. 206-32. 26

POKÓJ umeblowany z wygodami dla solidnego pana. P. O. W. 6, m. 12. I-sze piętro, prawa oficyna. Od godz. 9 do 17-ej. 8

2 LUKSUSOWE mieszkania 3-pokojowe z holami i centralnym ogrzewaniem, Ansztadta 3. Do oglądania od 11—2. 18

Już jest w sprzedaży
OCZEKIWANY
Nr. 8
„KARUZELI"
Przynosi
humoru i zabawy
na kilka wieczorów,
a kosztuje tylko
10 groszy.

FRANCUSKI JĘZYK
najnowsza skrócona metoda nauczania, gramatyka, literatura, konwersacja.
AKCENT PARYSKI
tel. 233-11.

3 POKOJE z kuchnią wszelkimi wygodami, tanie komorne u gospodarza, Magistracka 20. 19

POKÓJ umeblowany z wszelkimi wygodami (centralne ogrzewanie) w eleganckim domu przy inteligentnej rodzinie dla jednej osoby do wynajęcia Oglądać można do godz. 4 po południu, Al. Kościuszki 57, m. 18.

POKÓJ frontowy, słoneczny, ładnie umeblowany z niekrępującym wejściem, z używalnością telefonu — do wynajęcia od zaraz — dla pana. Wiadomość: tel. 106-69, ul. Główna Nr. 5, m. 15. 29

Rozmaite

DROBNE ogłoszenia w „Republice" są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedyńczy pokój, 3) sprzedać nieruchomość lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazyjnie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republiki".

PRZYBŁĄKAŁ się pies rasy doberman. Odebrać za zwrotem kosztów, Doły 19, Jankiewicz.

PRZYBŁĄKAŁ się wyżeł brązowy w białe cenjki. Odebrać za zwrotem kosztów, Pomorska 118, II piętro m. 16.

PRZYBŁĄKAŁ się wilk z białą łatą pod szyją. Odebrać za zwrotem kosztów, Marysin III, Narodowa nr. 5.

ZGINĄŁ pies biały szpic. Odprowadzić wynagrodzę, Narutowicza 41, telefon 237-59.

Nauka i wychowanie

JĘZYKÓW ANGIELSKIEGO, FRANCUSKIEGO — gruntownie udzielam. Gramatyka, literatura, konwersacja, handlowa korespondencja. Tel. 262-70, w godzinach 2—3. 6

75 GR. LEKCJA francuskiego. Dyplomowana paryżanka udziela lekcji francuskiego. Lektura. Konwersacja. Gramatyka. Tłomaczenie. Korespondencja. Pomoc szkolna. Południowa 20, m. 20, I-sza lewa of. parter.

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a, front zastać od 4—8 po poł.

Kupno i sprzedaż

POŁOWA posesji z dużym placem z oddzielną hipoteką, tanio do sprzedania. Wiadomość ul. Kilińskiego nr. 164, T. Borowski.

DO SPRZEDANIA. 12 krosien kortowych, 2 zespoły przędzalni, maszyny wykończalnicze. Informacje: J. Sternfeld, Tomaszów-Maz., ul. Św. Antoniego 5. 24

TOKARKI - rewolwerówki trzy poszukiwane do 1 metra w dobrym stanie. Oferty sub. „O. R." do Administracji niniejszego pisma. 20

Część druga i dokończenie
sensacyjnego romansu kryminalnego

Dom na rozdrożu

Nowele — Humor — Rozrywki umysłowe z nagrodami — „Kącik Przyciół" oto co zawiera popularny tygodnik beletrystyczny

„Co Tydzień Powieść"
Nr. 245.
Do nabycia u każdego sprzedawcy pism w całym kraju.
Cena 10 groszy

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretarjat Redakcji 127-24, dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretarjat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika": 68-148 i 600-620.

PRENUMERATA „REPUBLIKI"
w Łodzi zł. 4.—, za odnoszenie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5—. „Republika" i „Express" w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm. × 289 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.
CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie I — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. — Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

Za wydawcę: Wydawn. „Republika" Sp. z ogr. odp. Stefan Dymek. — Redaktor odp. Stefan Dymek. Druk „Republiki" w Łodzi, Piotrkowska 49 i 64.